

Filozofická fakulta
Univerzita Palackého v Olomouci
KATEDRA MUZIKOLOGIE

Recepce Iron Maiden v českých zemích do roku 1999

RECEPTION OF IRON MAIDEN IN CZECH LANDS UNTIL 1999

Bakalářská práce

Vypracoval: Michal Polívka

Vedoucí práce: Mgr. Jan Borek

2022

Anotace

Polívka, Michal. *Recepce Iron Maiden v českých zemích do roku 1999*. Olomouc: Filozofická fakulta Univerzity Palackého. Katedra Muzikologie. 2022. 39 s. Bakalářská práce.

Tato práce se zaměřuje na skupinu Iron Maiden v socialistickém Československu od roku 1980 a v porevolučním období do roku 1999. Pomocí obsahové analýzy časopisů *Melodie* (v letech 1980-1989) a *Rock & Pop* (1990-1999) a jejich vzájemné komparace se chystám zjistit, v jakém kontextu a do jaké hloubky se o skupině Iron Maiden v jednotlivých obdobích psalo, kolik prostoru jí bylo v časopisech věnováno a do jaké míry byla v předrevoluční době upozadována či omezována oproti režimem schváleným kapelám.

Klíčová slova: Iron Maiden, socialismus, postkomunismus, komparace, Československo, Česká republika, Melodie, Rock & Pop

Anotation

Polívka, Michal. Reception of Iron Maiden in czech lands until 1999. Olomouc: Faculty of Arts, Palacký University. Department of Musicology. 2022. 39 pp. Bachelor Degree Thesis.

This thesis focuses on Iron Maiden in socialist Czechoslovakia from 1980 and in the post-revolutionary period until 1999. Through a content analysis of Melodie (1980-1989) and Rock & Pop (1990-1999) magazines and a comparison between them, I intend to find out in what context and to what depth Iron Maiden was written about in each period, how much space was given to the band in the magazines, and to what extent it was marginalized or restricted in the pre-revolutionary period compared to the regime-approved bands.

Keywords: Iron Maiden, socialism, Post-Communism, Comparison, Czechoslovakia, Czech republic, Melodie, Rock & Pop

Anmerkung

Polívka, Michal. Aufnahme von Iron Maiden in den tschechischen Ländern bis 1999. Olomouc. Institut für Musikwissenschaft. 2022. 39 s. Bachelorarbeit.

Die vorliegende Arbeit befasst sich mit der Band Iron Maiden in der sozialistischen Tschechoslowakei ab 1980 und in der postrevolutionären Zeit bis 1999. Durch eine Inhaltsanalyse der Zeitschriften Melodie (1980-1989) und Rock & Pop (1990-1999) und einen Vergleich dieser Zeitschriften untereinander möchte ich herausfinden, in welchem Kontext und in welcher Tiefe in den jeweiligen Zeiträumen über Iron Maiden geschrieben wurde, wie viel Platz der Band in den Zeitschriften eingeräumt wurde und inwieweit die Band in der vorrevolutionären Zeit im Vergleich zu den vom Regime genehmigten Bands marginalisiert oder eingeschränkt wurde.

Schlüsselwörter: Iron Maiden, Sozialismus, Post-Kommunismus, Vergleich, Tschechoslowakei, Tschechische Republik, Melodie, Rock & Pop

Prohlašuji, že jsem práci vypracoval samostatně a uvedl všechny použité prameny.

V Olomouci,

_____ podpis

Zároveň děkuji Mgr. Janu Borkovi za konzultace, rady a připomínky, které mi během psaní bakalářské práce poskytl.

Obsah

1. Stav bádání	7
1.1 Historie skupiny Iron Maiden.....	7
1.1.1 Popularizační texty	7
1.1.2 Odborné texty	9
1.2 Kulturně-hudební situace v ČR	10
1.3 Časopisy Melodie a Rock & Pop.....	12
2. Cíle a hypotézy	12
3. Metodologie.....	13
3.1 Obsahová analýza.....	13
3.2 Sběr dat.....	13
3.3 Určení úrovně dat	13
3.4 Závěrečná analýza	13
4. Historická část	14
4.1 Kulturně historický vývoj v Československu.....	14
4.1.1 Od rock ‘n‘ rollu k metalu	14
4.1.2 Dostupnost zahraniční hudby	17
4.2 Heavy metal v kontextu populární hudby.....	18
4.3 Historie kapely Iron Maiden.....	19
5. Analytická část	22
5.1 Časopis Melodie	22
5.2 Časopis Rock & Pop.....	27
6. Komparace časopisů	36
6.1. Kvantitativní komparace.....	36
6.2. Kvalitativní komparace.....	36
6.3. Valenční komparace	37

7. Závěrečné zhodnocení	37
8. Závěrem	37
Seznam použité literatury	39

1. Stav bádání

1.1 Historie skupiny Iron Maiden

Kapelu založil v roce 1975 baskytarista Steve Harris ¹ (1956). Společně s kapelami Saxon a ranou tvorbou Def Leppard a Motörhead patří do takzvané „Nové vlny britského heavy metalu“ (New wave of British heavy metal). O Iron Maiden se napsala celá řada knih, ovšem abych eliminoval fanouškovské neoficiální knihy, vyhledávám na databázi o hudbě *International Repertoire of Musical Literature* (RILM) ². Po zadání hesla „Iron Maiden“ do databáze RILM se objeví celkem v 47 knihách, 16 akademických periodikách, 4 referátech z konferencí, 4 recenzích, 3 elektronických zdrojích a 2 disertačních pracích. Z tohoto celkového počtu má „Iron Maiden“ přímo v názvu a primárně se danou kapelou zabývá 29, zbylý počet se jimi zabývá okrajově v rámci stylově-žánrového typu heavy metal. Nejméně publikací (4) vyšlo do roku 1990, 8 do 2000 a nejvíce (64) v tomto tisíciletí. Většina textů o Iron Maiden je v anglickém jazyce, ale jsou zde i německé a francouzské, jeden český, finský a polský. Z typologického hlediska jde převážně o monografie, poté biografie a odborné články.

Nyní už k samotným textům, které pro přehlednost rozdělím na popularizační a odborné texty, a to chronologicky od nejstarších. Je jasné, že pohled publicisty na problematiku heavy metalu nemusí být objektivní, tedy může být subjektivně zabarvený a neodborně analytický.

1.1.1 Popularizační texty

Nejstarší a první zmínkou o kapele Iron Maiden je „Iron Maiden: Pussy-footing in the heart of the beast“ ³, novinový článek z časopisu *Creem* (z roku 1982), a jde vlastně o recenzi na právě vydanou desku *The Number of the Beast*, kterou autor celkem kladně hodnotí.

---

¹ The Band. Iron Maiden - Official Website [online]. Copyright © 2021 [cit. 19.12.2021]. Dostupné z: <https://www.ironMaiden.com/the-band>

² RILM Abstracts of Music Literature with Full Text, *International Repertoire of Musical Literature*. Založeno roku 1966

³ Neilson, John, Iron Maiden: Pussy-footing in the heart of the beast, *Creem*, USA. 1982, ročník 14., str. 2, ISSN: 0011-1147

Dalšími články (také z časopisu Creem) jsou například „Iron Maiden tattoo America: Better Eddie than dead“⁴ (1983), „Iron Maiden: What's it all about, Eddie? – Rusting on their laurels“⁵ (1985) nebo „R.E.M.: Notes from near Normaltown“ (1986)⁶, ve kterém kytarista Peter Buck a baskytarista Mike Mills mimo jiné hodnotí i kapelu Iron Maiden.

Dalším článkem je „Heeee's beside you!!!“ (1996)⁷, kde se autor Danny Eccleston zamýšlí nad maskotem kapely „Eddiem.“

Jiným zajímavým článkem je „Heavy metal music and the appropriation of Greece and Rome“⁸ od autora Osmana Umurhana, který píše o tom, jak kromě médií, kina a televize heavymetalový žánr čerpá témata z klasického materiálu, jak historického, tak mytologického. Bohužel heavy metal se těmito okruhy tolik nezabýval. Změna nastala na konci 70. let 20. století, kdy témata a postavy řeckého a římského starověku inspirovaly textovou, hudební i vizuální stránku mnoha heavymetalových kapel. Mezi témata patří Homérova *Ilias a Odyssea*, Aischylova *Oresteia*, založení Říma a vzestup Principátu. Důležitá je podle něj recepce tohoto žánru, protože ilustruje nezávislou angažovanost světa mimo akademickou sféru, a to může pomoci vědcům i studentům lépe porozumět dopadu na neakademická média. Předmětem studií byla píseň „Alexander the Great“ od Iron Maiden a „The final war“ od Deo's Ex.

Další je článek z roku 2012 od Larryho Craneho⁹, vedoucí rozhovor se zvukovým inženýrem Tony Platem, který spolupracoval s Traffic, The Who, The Rolling Stones a Led Zeppelin. Dále se podílel na albu *Back in black* od AC/DC. V 80. letech se připojil k Zomba Managment a produkoval umělce jako Samson, Krokus, Motörhead, Gary Moore a Iron Maiden.

---

⁴ Simmons, Sylvie, *Iron Maiden tattoo America: Better Eddie than dead*, Creem, USA, 1983, ročník 15. str. 5, ISSN: 0011-1147

⁵ Schlosberg, Karen, *Iron Maiden: What's it all about, Eddie? – Rusting on their laurels*, Creem, USA, 1985, ročník 17, str. 2, ISSN: 0011-1147

⁶ Kordosh, John, *R.E.M.: Notes from near Normaltown*, Creem, USA, 1986, ročník 18. str. 3, ISSN: 0011-1147

⁷ Eccleston, Danny, *Heeee's beside you!!!*, 1996, UK, ročník 46., str. 1119, ISSN: 0955-4955

⁸ Umurhan, Osman, *Heavy metal music and the appropriation of Greece and Rome*, Syllecta classica, USA, 2012, ročník 23, str. 127-152, ISSN: 1040-3612

⁹ Crane, Larry, *Tony Platt: Reducing creative compromise*, Tape op: The creative music recording magazine, <https://tapeop.com/interviews/92/tony-platt/>, ISSN: 2012-39363

Posledním článkem je „Transgender tribute bands and the subversion of male rites of passage through the performance of heavy metal music“¹⁰ (2013), kde autor popisuje přechod kapel z malých klubů do větších.

1.1.2 Odborné texty

Nejstarší monografií je kniha *The official Iron Maiden 11* z roku 1991 od Garryho Butshella, která dobře popisuje počátky kapely, nalezení nového zpěváka Bruce Dickinsona a jejich cestu k vrcholu.

V publikaci *New Wave of British Heavy Metal. I: NWOBHM — The glory days*¹² se trojice autorů (Otger Jeske, Matthias Mader, Manfred Kerschke) zabývá kapelami spadajícími do kategorie Nové vlny britského heavy metalu, vzniknuvšími v letech 1979-1981, které dosáhly komerčního úspěchu. Mezi ně patří kapely jako Iron Maiden, Def Leppard, Saxon, Raven a Girlschool. Publikace neodborně pojmenovává soubor kapel jako NWOBH (toto pojmenování se později dost rozšířilo), ale krásně mapuje cestu těchto kapel na vrchol.

Publikace *Iron Maiden: Run to the Hills – autorizovaná biografie*¹³ od Micka Walla z roku 2004 (překlad do češtiny, ze kterého čerpám, je z roku 2006) je nejpracovnější monografií o Iron Maiden. Kniha je syntézou dobového kontextu a rozhovorů se současnými členy kapely, i s těmi minulými. Svě výpovědi zde mají i promotéři, vedoucí pracovníci nahrávacích studií, hudební kritici a producenti. Pro moji práci je asi nejrelevantnější knihou, co se týče historie kapely Iron Maiden.

*Iron Maiden: In the studio: The Stories Behind Every Album*¹⁴ z roku 2011 popisuje, jak Iron Maiden vykonali důležitou práci, aby heavy metal byl přijat jako hodnotný žánr. Sledované období 20 let poskytne čtenáři náhled na to, jak se psaly a nahrávaly hity jako „The Number of the Beast, Flight of Icarus, Two Minutes to Midnight, Wasted Years, Can

---

¹⁰ Gregory, Georgina, *Transgender tribute bands and the subversion of male rites of passage through the performance of heavy metal music* JOURNAL FOR CULTURAL RESEARCH, 2013, Vol 17, No. 1, 21-36, <http://dx.doi.org/10.1080/14797585.2011.633835>

¹¹ Bushell; Gary, 1991, *The official Iron Maiden*, UNITED KINGDOM, London: Smith Gryphon, 978-09-4639-150-9

¹² Mader, Matthias, Kerschke Manfred, Jeske, Otger, 1995, *New Wave of British Heavy Metal. I: NWOBHM—The glory days*, GERMANY, Berlin: IP-Verlag, 3-931624-00-5

¹³ Wall, Mick, *Iron Maiden: Run to the Hills — Autorizovaná biografie*, CZECH REPUBLIC, 2016, Praha: BB Art, 978-80-7341-723-9

¹⁴ Blake, John, *Iron Maiden: In the Studio: The Stories Behind Every Album*, USA, 2012, Volvox Globator, ISBN: 978-80-7207-858-5

I Play with Madness a Hallowed be thy Name“. Zde využiji soupis alb, abych je mohl zahrnout do obsahové analýzy časopisů.

Ilustrovaná publikace *Iron Maiden: The Ultimate Unauthorized History of the Beast*¹⁵ (2011) od pěti autorů (Neil Daniels, Ian Christie, Martin Popoff, Mick Wall a Daniel Buzspan a Derek Riggs) sleduje vývoj a příběhy kapely Iron Maiden, tedy to, jak se od roku svého vzniku (1975) vypracovali v jednu z nejúspěšnějších rockových skupin v historii. S více než 85 milióny prodanými alby zůstává kapela stále celosvětově velice populární. Kniha obsahuje i fotografie, upomínkové předměty, plakáty na koncerty, trička, vstupenky do zákulisí, knoflíky a vstupenky. Obal vytvořil Derek Riggs, který stojí za ikonickým maskotem Eddiem. Kniha je čtivá, ale pro mou bakalářskou práci ne tak relevantní.

*Running with the Devil*¹⁶ (1993) od Roberta Walsera sice nezapadá do této koncepce, nicméně z ní budu čerpat, abych kulturně-historicky uvedl heavy metal do konceptu populární hudby. Walser byl prvním badatelem na akademické půdě, který se touto problematikou začal zabývat jak z analytického hlediska, tak i z hlediska mimohudebních kauz, které heavy metal doprovází už od jeho počátku.

1.2 Kulturně-hudební situace v ČR

1.2.1 Knihy

Pro tuto práci jsem též čerpal z literatury popisující domácí kulturně-politické prostředí pozdního socialismu a postkomunismu. Relevantní jsou zejména následující tituly:

„Kultura svépomocí“ od Ondřeje Daniela a kol.¹⁷ je knihou, která mapuje pozdní socialismus a postsocialismus v českém prostředí. Je členěna do pěti kapitol, a to Kultura svépomocí, DIY paměť, DIY politika, DIY ekonomika a DIY jako autonomní subkulturní pole. V první kapitole autor srovnává pozdní socialismus s přechodem na nový režim. Ve druhé kapitole naráží na oficiální propagandu oproti pamětem. Ve třetí kapitole popisuje nenávisť k židům a komunistům a jak mládež tíhne k fašismu, který se pak pojí s punkem. Ve čtvrté kapitole popisuje přechod k dostupné hudbě, která byla v době socialismu

---

¹⁵ Daniels, Niel, *Iron Maiden: The Ultimate Unauthorized History of the Beast*, USA, 2012, Voyageur Press, ISBN: 978-07-6035-167-3

¹⁶ Walser, Robert, *Running with the Devil: Power, Gender, and Madness in Heavy Metal Music*, USA, 1993, Wesleyan University Press, 978-05-8537-291-4

¹⁷ Daniel, Ondřej, *Kultura svépomocí: Ekonomické a politické rozměry v českém subkulturním prostředí pozdního státního socialismu a postsocialismu*, CZECH REPUBLIC, 2017, Univerzita Karlova. Filozofická fakulta, ISBN: 978-80-7308-706-7

nelegální a fungovala na základně černého trhu. V poslední kapitole odkazuje na bibliografii, literaturu, noviny a časopisy a veškeré archivní, online a oficiální prameny.

Bigbít od Vojtěcha Lindaura & Ondřeje Konráda¹⁸ je publikace popisující československou kulturně-historickou scénu. Je o cestách, jimiž do východního bloku pronikaly desky s rock'n'rollem. Je o propagandě, kvůli které si museli dávat pozor na to, co píší, a je také o tom, že každé rockové vystoupení bylo problematické, protože představovalo jistou formu svobodného projevu.

Byl to jen rock'n'roll? od Miroslava Vaňka¹⁹ dává fenoménu rock jasnou podobu, srovnává s mainstreamem a pop music a specifikuje, jaká byla hlavní centra, kde se rock formoval. Vedle rockového proudu je tu zmínka o květinových dětech, punku a různorodosti stylů a směrů. Pak se autorova pozornost přesouvá do československého prostředí, kde popisuje jak oficiální licencované desky od Supraphonu, tak i černé burzy. Následuje český rock v jednotlivých dekadách, kde se zaměřuje na styly od rock'n'rollu přes underground až po metal. Dalšími zajímavými tématy v jednotlivých kapitolách jsou pojednání o ideologii rocku, represích a perzekucích rocku a hudebních publicistických počinech. Zde autor skvěle reflektuje dění v tehdejší Československu. Kniha se s *Bigbitem* hodí k historické kapitole, konkrétně ke historicky-kulturnímu stavu socialistického ČSSR.

Kniha *Sondy do popu a rocku* od Ivana Poledňáka a Ivana Cafourka²⁰ má opravdu význam sondy. Z daného období 80. let pouze vybírá, co bylo zrovna trendy, a kriticky se zaměřuje na rock, pop, a dokonce i heavy metal, ve němž popisuje typického posluchače a také to, jaké má daný žánr náležitosti k tomu, aby se správně prováděl jak po hudební, tak i mimohudební stránce.

1.2.2 Online zdroje

Archiv ČT, *Bigbít*²¹ je český archiv mapující populární hudbu, a to jak ve světě, tak v československém prostředí od 50. do 90. let. Ačkoli se nejedná o vědeckou publikaci, jde o přínosný zdroj, i když je psán nevědeckým jazykem. Zaměřuje se jak na hudebníky

---

¹⁸ Lindaur, Vojtěch, Konrád Ondřej, *Bigbít*, CZECH REPUBLIC, 2010, Plus, ISBN: 978-80-259-0023-9

¹⁹ Vaněk, Miroslav, *Byl to jen rock'n'roll?*, CZECH REPUBLIC, 2010, Academia, ISBN: 978-80-200-1870-0

²⁰ Poledňák, Ivan, Cafourek, Ivan, *Sondy do popu a rocku*, CZECH REPUBLIC, 1992, H+H (H&H), ISBN: 80-85467-14-3

²¹ Bigbít — Česká televize. Česká televize [online]. Copyright © [cit. 18.12.2021]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/specially/bigbit/>

z Československa a popové kapely, tak i na nejtvrďší odnože metalu. Pro můj výzkum byl tento pramen stěžejní.

1.3 Časopisy *Melodie*²² a *Rock & Pop*²³

Časopis *Melodie* (1963–2001)

Mnou sledované období v časopisu *Melodie* je od 1980 do 1989. V roce 1964 se stal vedoucím redakce Lubomír Dorůžka. V roce 1984 byl jmenován šéfredaktorem Miroslav Kratochvíl. Článek „Nová vlna se starým obsahem“ odstartoval odpor proti rockové hudbě, mnoho redaktorů bylo propuštěno z pracovních pozic, mnozí odešli sami, zároveň přestalo přispívat mnoho externistů. V časopisu vycházely kvůli neschopnosti redaktorů i prázdné stránky. Ke své dřívější kvalitě se vrátil až v roce 1988, kdy byl Kratochvíl vyhozen pro neschopnost.

²⁴

Časopis *Rock & Pop* (1990–současnost)

V tomto časopise sleduji období od roku 1990 do 1999. Prvním šéfredaktorem se stal Jiří Černý, kterého v roce 1992 nahradil Vojtěch Lindaur.²⁵

2. Cíle a hypotézy

Mým cílem je dokázat, či vyvrátit, zda autoritativní ideologie vykazují snahu omezovat a do jisté míry zakazovat určité aktivity neslučující se s jejími cíli a metodami. Ať už jde o Platónovu *Ústavu*²⁶, Arnošta z Pardubic a jeho omezování necírkevních písní či komunismus, který tu v Česku a na Slovensku od roku 1948 do 1989 v podobě socialismu byl. V případě tohoto výzkumu se zaměřím na zásah režimu do hudebních počínů v Československu

---

²² *Melodie*, časopis, který hraje, 1963-2000, ISSN: 0025-8997

²³ *Rock & Pop*, 1990, ISSN: 0862-7533

²⁴ Rozvrácení *Melodie*, postihy kapel a boom nových souborů — Články — Bigbít — Česká televize. Česká televize [online]. Copyright © [cit. 18.12.2021]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/specialy/big-bit/clanky/216-rozvraceni-melodie-postihy-kapel-a-boom-novych-souboru/>

²⁵ 14.5. 1990. Dnes se píše kulaté výročí časopisu *Rock & Pop*. Bude se slavit? – *Rock&Pop*. *Rock&Pop Online* [online]. Copyright © 2008 [cit. 18.12.2021]. Dostupné z: <https://www.rockandpop.cz/14-5-1990-dnes-se-pise-kulate-vyroci-casopis-u-rock-pop-bude-se-slavit/>

²⁶ PLATÓN. *Ústava*. Šesté, opravené vydání. Přeložil František NOVOTNÝ. Praha: OIKOYMENH, 2017. ISBN 978-80-7298-230-1.

a komparaci vůči situaci v porevoluční éře demokratického Československa, následně pak České republiky.

3. Metodologie

3.1 Obsahová analýza

Pro tento výzkum se jako nejlepší heuristická metoda jeví obsahová analýza, která se nejlépe hodí na tento druh práce s větším množstvím dat.

3.2 Sběr dat

Ke sběru dat jsem využil digitální knihovnu Kramerius, ve které se nachází zdigitalizovaná verze časopisu *Melodie*, ze něhož jsem čerpal. V případě *Rock & Popu* šlo o vlastní vyhledávání hesla Iron Maiden přímo z periodika.

3.3 Určení úrovně dat

Z nalezených hesel pak určím následující kvality:

Podle kvantitativního výskytu, tedy počtu, kolikrát se heslo „Iron Maiden“ vyskytlo v obou periodikách.

Podle kvalitativního výskytu, kde budu určovat, zda je to dvojstránka, fotografie a zmínka na obalu (2), stránka (1), půlstránka (0,5), kratší zpráva a umístění v anketě či žebříčku (0,2) a drobné zmínky (0,1).

Také jestli se jedná o primární výskyt, tedy přímo text o kapele nebo současných členech, nebo sekundární – nepřímo o kapele nebo např. pouze zmínky o bývalých členech.

Důležité je také zohlednit valenci, jež význam nese: pozitivní (+), neutrální (0) a negativní konotace (-)

3.4 Závěrečná analýza

Veškerá získaná data, která získají hodnoty kvantitativního, kvalitativního a valenčního charakteru, budou srovnána.

4. Historická část

4.1 Kulturně historický vývoj v Československu

4.1.1 Od rock 'n' rollu k metalu

Abychom pochopili, proč lidé poslouchali metal a jak se sem dostal, musíme si udělat historický exkurz do šedesátých let, kde vznikly první zárodky odporu proti režimu, který tuto hudbu zakazoval. Od rocku 1954 se do hudebního průmyslu začal postupně dostávat rock 'n' roll (kombinace bělošského westernu a černošského rhythm & blues²⁷), a protože tyto melodie v českých rádiích nezněly, zdrojem této hudby se staly zahraniční rozhlas. Důležitou roli v dotyčném období sehrálo divadlo Semafor, které se chopilo žádaného žánru a ovlivňovalo recepci této hudby, neboť určovalo směr a smýšlení lidí o populární hudbě. Například Jiří Suchý (*1964) čerpal inspiraci od Elvise Presleyho (1935-1977).²⁸

První české rockové nahrávky se objevily v *Mladém světě* v roce 1965, a to v pěti speciálních vydáních „Big beat Mladý svět,“ kde vystupovali Karel Gott (1939-2019), Eva Pilarová (1939-2020) nebo Pavel Sedláček (*1941). Také Jandův (*1942) Big Beat Quintet (1963-1963) nahrál instrumentální singl v roce 1963 u Supraphonu.²⁹

Technické zázemí bylo v šedesátých letech velice skromné. Zvuk nástrojů vycházel pouze z aparátů a zpěv z reproduktorových beden na krajích pódia. Odposlechové soustavy se začaly používat až v letech sedmdesátých. Je také důležité zmínit, že příznivci big beatu měli obecně problémy ve škole i v zaměstnání kvůli vzhledu – říkalo se jim vlasatci.³⁰

Většinu big beatové (This is really Big Beat³¹) scény bychom tehdy našli v Praze, ale po příchodu Beatles a britského rocku se začaly objevovat kapely i mimo Prahu – v kraj-
ských městech a větších okresních městech. Na Slovensku vznikla kapela Beatman (1964-1966), která se silně inspirovala kapelou Beatles (1957-1970) a byla první svého druhu u nás (ČSR). Těmi se pak inspirovaly mnohé jiné české kapely, například Olympic (1963 – doposud).³²

---

²⁷ Bigbít, ČT, [online], dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/specialy/bigbit/clanky/10-co-je-rock-n-roll-a-kde-hledat-jeho-koreny/>

²⁸ Lindaur, Vojtěch, Konrád Ondřej, Bigbít, str. 13-17

²⁹ Tamtéž, str. 21

³⁰ Tamtéž, str. 22 a 23

³¹ Allan Freed v rozhovoru mluvil o skladbě *Rock Around The Clock*, chtěl vyzvednout silný rytmus skladby–Big beat. Pavel Chrastina mylně pochopil, že se nejedná o žánr.

³² Lindaur, Vojtěch, Konrád Ondřej, Konrád Ondřej, Bigbít, str. 24

V prosinci 1964 spustil pražský rozhlas pod vedením Jiřího Černého³³ pořad Dvanáct na houpačce. Šlo o přehlídku písní, o kterých rozhodovaly dopisy posluchačů. Prvním československým hitem se stala skladba „Dej mi víc své lásky“ od kapely Olympic.³⁴

Hudební rozhledy, Práce a Divadelní a filmové noviny kritikou big beatu nešetřily a označily ho za primitivní hudbu pro problematickou mládež. Důležitými kapelami v tomto období se stalo jednak Flamenco, které tíhlo k tvrdším žánrům, a tak se později rozešlo se zpěvákem Petrem Novákem, a jednak Matadors (1965-1969) v čele s technicky mimořádně vybaveným kytaristou Radimem Hladíkem.³⁵

Sezóna 68-69 znamenala pro rockovou scénu velké změny. V roce 1968 skupina Olympic vydala první tuzemské rockové EP *Želva*. Rozpadla se kapela Matadors, Hladík s Mišíkem založili Blue effect (1968-1990, později Modrý efekt). V mnohých kapelách došlo k personálním změnám a řada hudebníků odchází do Polska za penězi, za které později nakupovali aparatury.³⁶

Stejně tak i sezóna 70-71 přinesla změny – rozpad kapel Rebels (1967-1970, 1999-2007) a Framus five (1963-1970, 1978-1990 a 2000 - doposud), Chrastinu (*1940) v Olympicu nahradil Hauser (1948), přechod ke country u Bobka (1937-2013) a Kahovce (*1946). V té době se proslavilo bratislavské Collegium Musicum (1969-1979) v čele s Marianem Vargou (1947-2017), které kombinovalo vážnou hudbu a rock (inspirace např. u Bacha a Haydna) a mělo v té době pozitivní ohlasy.³⁷

Tvrdý zásah proti rockové hudbě mělo vládní usnesení z roku 1972, jež po hudebnících chtělo rekvalifikační zkoušky. Ty obsahovaly písemné zkoušky, hudební teorii a kulturně politický přehled. Výsledkem a zároveň cílem tohoto usnesení byla eliminace rockových kapel a mnozí přešli k jiným žánrům mimo rock. I tak sedmdesátá léta přinesla album *Kuře v hodinkách* (1972), jedno z nejlepších rockových počínů české hudební scény:³⁸ „*Minimálně účastí textaře Josefa Kainara, producenta Hynka Žalčíka, zvukového režiséra Petra Kocfeldy, v neposlední řadě také samotnou ideou komplexní progresivně rockové desky na Framus Five navázala jiná československá skupina, totiž Flamenco se svým konceptuálním*

---

³³ Jiří Černý, *1936, hudební publicista a kritik

³⁴ Lindaur, Vojtěch, Konrád Ondřej, Bigbít, str. 25

³⁵ Tamtéž, str. 27

³⁶ Tamtéž, str. 41

³⁷ Tamtéž, str. 56

³⁸ Tamtéž, str. 58

*albem či suitou Kuře v hodinkách natočenou na přelomu let 1971 a 1972. Právě Kuře v hodinkách – podle muzikologických kritérií stejně jako podle názoru širší veřejnosti možná vůbec nejzdařilejší produkt československého progresivního rocku pojednáváné éry.*³⁹

To, že režim byl proti rockové hudbě, je mj. zcela patrné z hesel objevujících se v televizi, např. „*Máš-li dlouhý vlasy, nechod' mezi nás,*“⁴⁰ neboť právě dlouhé vlasy byly symbolem vzdoru proti režimu a obecně – svobody. Právě proto mnoho hudebníků z pole rocku ztratilo víru na lepší zítřky v podobě uvolnění.⁴¹ „*V jednom rozhovoru se nás ptali, jestli je to politický a tak. My jsme si stáli za tím, že to nikdy politický věci nebyly, v tom má Mejla pravdu. Nicméně politický to bylo v tom, že režim to tak bral, on nás cejtil jako svého nepřítele, takže si to do určitý míry vytvářel sám. Jim vadil kdokoliv, kdo dělal něco sám, kdo se rozhodoval bez jejich souhlasu, kdo žil bez závislosti na nich. Pro ně bylo nebezpečný, když se někdo dokázal pohybovat svobodně.*“⁴² – Tomáš Schilla (*1958, violoncellista, člen skupiny The Plastic People of the Universe)

Kapely se v té době rozlišovaly pod zkratkami ZUČ (zájmová umělecká činnost) a LH (lidoví hudebníci). Zatímco první skupina (ZUČ) nedostávala za své koncertní vystupování žádný honorář, maximálně náklady za dopravu, druhá (LH) byla svým charakterem profesionální a byla za svá vystoupení finančně ohodnocena.⁴³

V roce 1984 se na scénu dostává punk ve spojení s jamajským reggae, např. Yo yo band (1975 – doposud), Žlutý pes (1978 – doposud) a Žentour (1981-1991). Do širokého povědomí se vyhrála i čistě punková kapela Visací zámek (1982 – doposud). V letech 1984-1985 nastupuje druhá punková generace. Hlavními představiteli této vlny jsou Laura a její tygři (1985 – doposud), Mňága a Žďorp (1983 – doposud), Krucipüsk (1991 – doposud) a Plexis (1984 – doposud).⁴⁴

Ve druhé polovině osmdesátých let si do české hudební scény nachází cestu i heavy metal, jenž byl nejvíce odsuzovaným žánrem a dobový tisk podsouval, že tvrdý rock nemá nikdo rád.⁴⁵ Zde lze pozorovat paralelu s rock n' rollem. Nosily se hranaté nášivky

---

³⁹ Blüml, Jan, *Progresivní rock, Světová a československá scéna ve vybraných reflexích*, CZECH REPUBLIC, 2017, Togga, ISBN 978-80-7476-124-9, str. 209

⁴⁰ Zoula, Jaroslav – Černá, Aneta. „Komunistický teror proti "máničkám““ [online]. Facebook ČT24 [cit. 18. 3. 2022]. Dostupné online na: <https://www.facebook.com/watch/?v=691727581546812>

⁴¹ Lindaur, Vojtěch, Konrád Ondřej, Bigbít, str. 60 a 61

⁴² DRÁPAL, Vladimír. Tomáš Schilla [online], dostupné z: <http://www.guerilla.cz/masurky/mp20/shilla/shilla.htm>

⁴³ Camfourek Ivan, Poledňák Ivan, *Sondy do popu a rocku*, str. 116

⁴⁴ Tamtéž, str. 123 a 124

⁴⁵ Viz kapitola 4.2.2 Československé reflexe o heavy metalu

s kapelami jako Judas Priest (1969 – doposud), Motörhead (1975-2015), Saxon (1976 – doposud) a Iron Maiden (1975 – doposud), přičemž heavy metal se považoval za hudbu venkova. Mezi první heavymetalové kapely u můžeme zařadit Arakain (1982 – doposud) v čele se zpěvákem Alešem Brichtou (*1959), dále pak Citron (1976 – doposud) s frontmanem Ladislavem Křížkem (*1963), který pak založil Kreyson, a Vitacit (1975 – doposud) s Milošem „Dodo“ Doležalem (*1966).⁴⁶

4.1.2 Dostupnost zahraniční hudby

Mladí lidé toužili po rockové a popové hudbě z anglosaského prostředí. Občas něco vyšlo v malých nákladech na tzv. licenčních deskách („*Licenční album bylo buď řadovou LP příslušného interpreta nebo skupiny, které v licenci převzaly dvě ze čtyř československých gramofonových firem a vydaly je v Československu, případně kompilace z nahrávek téhož, které pocházely z více alb nebo singlů. Vedle těchto nahrávek se samozřejmě objevovaly i kompilace z nahrávek více interpretů, zaměřených na určitý žánr nebo styl.*“⁴⁷). Dále nabídka ze spřátelených států, někdy nabízel menší výběr Tuzex. Zdá se, že pro potřeby posluchačů to bylo málo, a tak hledali alternativy.⁴⁸

Jednou z nich byl individuální dovoz nebo posílání poštou ze zahraničí. Dále byly významné hudební burzy, v nichž se před rokem 1989 obchodovalo se západní hudbou. Jednalo o černý trh, kde se převážně prodávaly desky a různé doplňky, bylo to nelegální, ale stínové oblasti ekonomiky byly běžnou praxí nemalé části obyvatelstva.⁴⁹

Předmětem zájmu byly gramofonové desky rockových a popových interpretů, zde se hudební nadšenci scházeli a předávali si informace o hudbě. Šlo o neoficiální setkání organizovaná tzv. „zdola“. Podněty vycházely ze zájmu běžných lidí, byly nezávislé na státních strukturách. Částky za gramofonovou desku se pohybovaly kolem 300 Kčs. Burzy se konaly většinou

v neděli a k máni byly i časopisy a fanziny.⁵⁰

Státní orgány to buď přehlížely, nebo zasáhly násilím. Veřejná a státní bezpečnost obchodní burzy spíše tolerovala a tiše přehlížela, neboť se nevyklučovalo, že by posluchači

---

⁴⁶ Lindaur, Vojtěch, Konrád Ondřej, *Bigbít*, Bigbít, str. 153

⁴⁷ *Historické okénko: licenční desky za socialismu* | Jazz. Český rozhlas Jazz [online]. Copyright © 1997 [cit. 5.04.2022]. Dostupné z: <https://jazz.rozhlas.cz/historicke-okenko-licencni-desky-za-socialismu-5178582>

⁴⁸ Daniel, Ondřej, *Kultura svépomocí*, str. 114

⁴⁹ Tamtéž, str. 114

⁵⁰ Tamtéž, str. 120

mohli obdivovat kapely typu Led Zeppelin, King Crimson nebo Pink Floyd, a zároveň nepřestávali věřit v základní hodnoty socialismu. Největší represe proti burzám byly v době svátků, spartakiád, zahraničních návštěv, mezinárodních konferencí, veletrhů apod. I tak podle dokumentů StB, veřejná bezpečnost a národní výbory nepostupovaly proti těmto burzám s dostatečným efektem.⁵¹

Hudební burzy se nacházely v historickém centru Prahy, v městských ulicích a v parcích. Větší zásahy na burzách vedly k tomu, že se v průběhu času měnila místa jejich konání. Pamětníci (stěžejní prameny) si z důvodu velkého množství přesunů přesně nepamatují chronologickou rekonstrukci. Počátky těchto burz však lze lokalizovat na Václavském náměstí.⁵²

4.2 Heavy metal v kontextu populární hudby

4.2.1 Vývoj žánru

Heavy metal je subžánr hardrocku, který je determinovaný mnoha faktory. Prvním z nich je, jako u každého stylově-žánrového typu populární hudby, vědecko-technická revoluce. Možnost akustického zesílení zvuku kytary, který nesou elektromagnetické snímače, snímající zvuk ze strun elektrifikovaným aparátem. Následné zkreslení, díky efektoým krabičkám typu overdrive a distortion, umožnila produkci dosud neznámého soundu, jenž je pro tvrdší žánry jako rock, hard rock a metal aj. tak charakteristický. Jednu ze zásadních rolí sehrál Jimi Hendrix (1942-1970), ten, svým osobitým interpretačním stylem i výraznou pódiovou prezentací, zcela změnil pohled na herní styl kytary. Dalším podmiňujícím faktorem je power akord (souzvuk primy a kvinty, někdy i oktávy, typicky postrádající charakteristickou tercií), který poprvé použila ve své písni „You Really Got Me“ skupina The Kinks (1963-1996, 2018 - doposud). Tento power akord se pak používá při riffech⁵³, na nichž, jako v blues, stojí celá píseň v rámci tohoto žánru. Počátky heavy metalu samotného můžeme nalézt v londýnském Birminghamu v 70. letech, kdy skupina Black Sabbath (1968-2017) vydala album *Black Sabbath* (1970). Fúzí horrorové tematiky a temného tónu hudby vytvořili něco, čemu už lze říkat metal⁵⁴. Globální nástup heavy metalu přišel až v 80. letech s příchodem kapel tzv. Nové vlny britského heavy metalu. Kapely jako Iron Maiden, Saxon,

---

⁵¹ Tamtéž, str. 117

⁵² Tamtéž, str. 115

⁵³ Kratší melodický motiv

⁵⁴ Walser, Robert, Running with the Devil,

Samson a další, které se inspirovaly tvorbou skupin Deep Purple, Black Sabbath a Led Zepelin.⁵⁵

Co se ale recepce týče, neustále heavy metal provázely a stále Doprovází určitá kontroverze, zejména kvůli mimohudebním kauzám a z nich pramenících předsudků. Odpůrci si tvrdou odnož hard rocku spojovali se satanismem a její texty údajně měly nabádat k sebevraždám v západních státech – konzumentů tohoto žánru. To se nevyhnulo soudním sporům s kapelami. Např. Twisted Sister (1972–1988, 1997–1998, 2001, 2003–2016), kdy zpěvák Dee Snider (*1955) musel obhajovat své skladby, neboť obsahovaly vzpurné myšlenky a nenávisť vůči autoritám⁵⁶. Dále zpěvák Ozzy Osbourne (Black Sabbath) byl obviněn z nabádání k sebevraždě amerického adolescenta, který se zabil za poslechu „Suicide Solution.“⁵⁷

4.2.2 Československé reflexe heavy metalu

V Československu se tomuto stylově-žánrovému typu na akademické půdě kladných reakcí nedostalo. Zejména Poledňák s Camfourkem hodnotili velmi negativně. Po neutrálním uvedení: „*Metal se inspiroval punkem a hard rockem. Mimo hudební oblast se stylizuje do komiksových postav, do časů středověku a starověku,*“ následuje dehonestace: „*Heavy metal je z principu hloupá a primitivní hudba, proto má tolik stoupců. Přehledná a čitelná, k jejímu poslechu nepotřebujeme žádnou průpravu, naopak, vědomí o jiné hudbě ruší požitek z heavy metalové hudby [...] Recept na úspěch je jednoduchý: dlouhý vlas, nekonečně nudné harmonie a primitivní aranžmá skladeb, jeden kytarový riff, exaltovaný zpěv frontmana zdůrazňujícího své mužství bojovně vystrčenou bradou, přiléhavými kalhotami a kastrátským ječákem. Na jevišti tento bohatýr stojí pevně rozkročen, a buď zpívá o lásce, povětšinou násilnického ražení, nebo vyráží jakési mytho-militaristické žvásty o vznešených armádách Krále Démonů.*“⁵⁸

4.3 Historie kapely Iron Maiden

Iron Maiden je britská heavy metalová skupina založena v roce 1975 baskytaristou Stevem Harrisem (*1956). Historie této kapely lze sledovat chronologicky od jejího vzniku doposud, ideální je si však toto období rozdělit na určité milníky. Nejlogičtěji do čtyř fází, a to podle

---

⁵⁵ Camfouršek, Ivan, Poledňák, Ivan, Sondy do popu a rocku, str. 47

⁵⁶ Crazy Diamond, *Lastest Hardrock Outsider*, [online], dostupné z: http://www.crazydiamond.cz/twisted_sister_dozivotni_stigma_skolnich_vzpour_profil/840

⁵⁷ Walser, Robert, *Running with the Devil*, str. 58

⁵⁸ Poledňák & Cafoušek, Sondy do popu a rocku, str. 46 a 47

obsazení zpěváků v čase, neboť právě frontmani kapely hráli zásadní roli v popularitě této kapely.

4.3.1 Paul Di'Anno (1976-1981)

Mezi předními členy skupiny, kromě Steva Harrise (basová kytara), byl kytarista Dave Murray (*1956) a zpěvák Paul Di'Anno (*1958). Po dvou letech v undergroundu (od svého vzniku v roce 1976) se postupně propracovali k nahrávací smlouvě a v tu dobu se k nim přidal také bubeník Clive Burr (*1957). V roce 1980, zároveň se studiovým albem *Iron Maiden*, vznikl i maskot Eddie. O rok později nahráli druhé studiové album *Killers* (1981)⁵⁹

4.3.2 Bruce Dickinson (1981-1993)

Toto období přineslo několik změn. Nejprve přišel další kytarista Adrian Smith a problematického Paula Di'Anna nahradil Bruce Dickinson (*1958), který přišel z kapely Samson (1976-2002). Po natočení studiového alba *The Number of the Beast* (1982) Cliveho Burra nahradil Nicko McBrain (*1952). Právě v tomto období se podle Micka Walla⁶⁰ seskupila jejich nejlepší formace – jmenovitě Steve Harris, David Murray, Adrian Smith, Nico McBrain a Bruce Dickinson. Poté ještě nahráli *Piece of Mind* (1983), *Powerslave* (1984), *Somewhere in Time* (1986), *Seventh Son of a Seventh Son* (1988), *No Prayer for the Dying* (1990) a *Fear of the Dark* (1992), než se v roce 1993 od skupiny odtrhl Bruce Dickinson a Adriana Smitha nahradil Janick Gers (*1957)⁶¹

4.3.3 Blaze Bayley (1994-1998)

Blaze Bayley se oficiálně připojil v roce 1994 a následně se s ostatními členy skupiny pustili do nahrávání dalšího alba. Výsledkem byl *The X Factor* (1995), který se nesetkal s tak pozitivním ohlasem, jako předchozí alba. I tak následně zahájili práci na dalším albu, tím bylo *Virtual XI* (1998).⁶²

4.3.4 Bruce Dickinson (1999 - doposud)

V roce 1999 se do skupiny vrátili kytarista Adrian Smith a zpěvák Bruce Dickinson, který nahradil Blaze Bayleyho. Iron Maiden v tu dobu měli ve svém seskupení poprvé od svého vzniku tři kytaristy. Během tohoto období vydali celkem šest alb, jmenovitě: *Brave New*

---

⁵⁹ Wall, Mick, Iron Maiden: Run to the Hills, str. 194

⁶⁰ Tamtéž, str. 232

⁶¹ Tamtéž, str. 328

⁶² Tamtéž, str. 340

World (2000), ⁶³*Dance of Death* (2003), *A Matter of Life and Death* (2006), *The Final Frontier* (2010), *The Book of Souls* (2015). *Senjutsu* (2021)⁶⁴

4.4. Společní redaktori časopisů Melodie a Rock & Pop

4.4.1 Jmenný seznam vedoucích redaktorů časopisu Melodie (1980-1989)

Stanislav Titzl, Miroslav Kratochvíl, Jan Dobiáš⁶⁵

4.4.2 Jmenný seznam editorů a redakční rady a redakce časopisu Melodie (1980-1989)

Blaha Oldřich, Cafourek Ivan, Dorůžka Lubomír, Hádl Vítězslav, Hála Vlastimil, Horáček František, Janota Oldřich, Jehne Leo, Josef Kotek, Kantor Ladislav, Klempíř Jaromír, Klos Čestmír, Kojzar Jaroslav, Kolář Jan, Korál Petr, Kunst Sláva, Langer Miloslav J., Mácha Zbyněk, Malý Zbyšek, Marat Zdeněk, Matzner Antonín, Myška Rudolf, Navrátil Jaroslav M., Opekar Aleš, Pacák Jan A., Pavelka Zdenko, Pešek Jaromír, Poledňák Ivan, Sedláček Petr, Štědroň Miloš, Štědrý Ivan, Tůma Jaromír, Vaculík Pavel, Vlasák Vladimír, Vlček Josef, Wasserberger Igor, Zapletal Petar⁶⁶

4.4.3 Jmenný seznam vedoucích redaktorů časopisu Rock & Pop (1990-1999)

Jiří Černý, Vojtěch Lindaur⁶⁷

4.3.3. Jmenný seznam editorů a redakce časopisu Rock & Pop (1990-1999)

Bezr Ondřej, Dědek Honza, Dieslter Radek, Dorůžka Petr, Fulka Josef, Hartman Ivan, Horáček František, Hvězda Jonáš, Kofroň Leoš, Kománková Jana, Konrád Ondřej, Korál Petr, Ktrbová Martina, Latislav Miloš, Lindaur Vojtěch, Nosálek Petr, Pecka Zdenek, Poláček Milan, Střížovská Eva, Sudík Ladislav, Špulák Jaroslav, Vlasák Vladimír, Vlček Josef.⁶⁸

4.3.4. Společný průnik osob

Dorůžka Petr, Horáček František, Korál Petr, Opekar Aleš, Vlasák Vladimír, Vlček Josef

---

⁶³ Tamtéž, str. 371

⁶⁴ Oficiální stránky Iron Maiden, [online], dostupné z: <https://www.ironmaiden.com/discography/studio-albums>

⁶⁵ Časopis Melodie, 1980-1989, str. 2

⁶⁶ Tamtéž, str. 2

⁶⁷ Časopis Rock & Pop, 1990-1999, str. 2

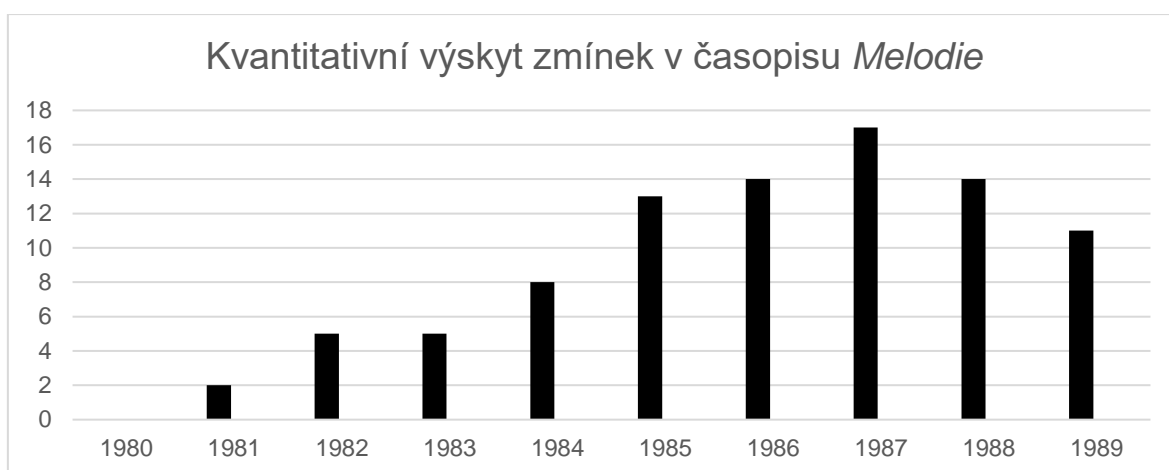
⁶⁸ Tamtéž, str. 2

5. Analytická část

5.1 Časopis Melodie

5.1.1 Kvantitativní výskyt zmínek

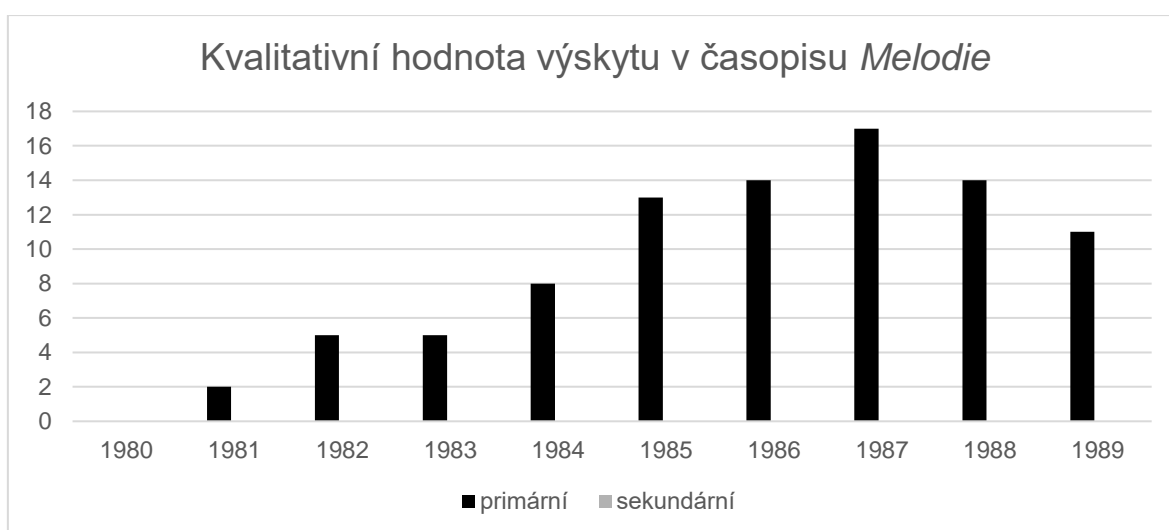
V časopisu Melodie se heslo Iron Maiden vyskytuje celkem 89krát. Tedy na 12,7 stranách z celkových 4308 (0,295 % celého sledovaného období časopisu). Nejmenší výskyt (0) byl v roce 1980, kde nebyl žádný výskyt. Naopak největší výskyt (17) byl v letech 1985 a 1987.

Graf č. 1

5.1.2 Kvalitativní hodnota výskytu

Veškeré zmínky, které se nachází v časopise Melodie, jsou přímo o skupině Iron Maiden nebo jejích členech. Proto se jedná o zmínky primární.

Graf č. 2

5.1.2.1 Kategorie 0,1 (Drobné zmínky, inzeráty)

Celkem: 75

Úplně první zmínku v časopise z roku **1981**, č.1 na str. 4, v anketě Komu čtenáři věří, v sekci Naděje pro budoucnost tvoří skupiny Iron Maide, Saxon a Girlschool. Druhá zmínka (č.1, str. 9) se váže na kytaristu Van Halena, který podle Jaroslava Tůmy „*hard rock pozvedl do uměleckých výšin a skupiny jako Iron Maiden, či Motörhead jsou jeho nezdařená dítká.*“

Největší podíl ve výskytu týkající se Iron Maiden má inzerce, která se celkem 55krát (60,44 % výskytu z celých zmínek) objevuje ve formě prodeje LP či jiného hudebního nosiče (**1982** – č.1, str. 26 a č.10 str. 297; **1983** – č.10, str. 313; **1984** – č. 1, str. 30, č. 4, str. 127, č.5, str. 157, č.6, str. 189, č. 8, str. 253, č.9, str. 287, č.12, str. 383; **1985** – č.1, str. 29, č.3, str.3, č.4, str. 30, č.5, str. 30 a 31, č.7, str. 30 a 31, č.8, str. 31, č.9, str. 29 a 30, č. 10, str. 31; **1986** – č.1, str. 30, č.3, str. 29 a 30, č.4, str. 31, č.5, str. 30, č.7, str. 31, č. 8, str. 31, č.10, str. 31, č. 12, str. 31; **1987** – č.2, str. 29, č.4, str. 31, č.6, str. 30, č. 8, str. 30 a 31, č. 9, str. 31, č.11 str. 29, 30 a 31, č. 12, str. 31; **1988** – č.4, str. 30, č.5, str. 30, č.6, str. 60, č.9, str. 3, 5, 6, 7, 30 a 31; **1989** – č. 1, str. 30, č.2, str. 62, č. 4, str. 127 a 158, č.6, str. 191 a 223, č.8, str. 255).

V roce **1983**, č.1, str. 24, je zmínka o budoucím článku v únorovém čísle, kde bude něco o historii a současnosti skupiny Iron Maiden. Přímou v periodiku „o rockové skupině.“ Zde se může jednat záměrnou chybu redaktorů, kteří se nechtěli přímo konfrontovat s tehdejšími režimem, jenž heavy metal velmi obtížně připouštěl.

Dále v roce **1985**, č.3, str.3, se redaktor omlouvá za nepřesnost, kterou napsal v přechodném článku týkajícím se záměny kytary kytaristy Murraye. Původně napsal, že se jednalo o značku Gibson, ale on hrál na Fender. V č.5, str. 3, „*Americká firma Capitol records připravuje vydání videosnímků s význačnými interprety. Posuďte sami. [...] a skupiny [...] Iron Maiden.*“ V č.9, str. 6, byl rozhovor se zpěvákem Arakainu Brichtou. Styl Arakainu je srovnáván mj. s kapelou Iron Maiden. V č. 11, str. 10, se zmiňují nové kapely, odkazující se na kořeny své hudby – „*k hudebnímu odkazu hardrockerů 60. let se hlásí heavymetalové kapely jako [...], Iron Maiden, [...], uvádí Deep Purple jako ‚hardrockovou mámu‘.*“ V č.12, str. 26, je článek o Def Leppard. Srovnávají je s Iron Maiden a Judas Priest. Oproti již zmíněným kapelám: „*posunuli zvuk na samou hranici heavy metalu, klidnější projev, jako kdyby byl soustředěnější na hudbu, žádné motorky ani hororová strašidla.*“

1986, č.3, str. 26, článek o Bohumilu Bláhovi, který „v éře Iron Maiden a Michaela Jacksona hraje na tahací harmoniku.“ V č. 10, str. 14, rozhovor s Istvanem Cserhátim, kapelníkem skupiny Pandora's box. Ten hovořil o koncertování ve sportovní hale v Buda Parku, kde hráli se skupinou Iron Maiden. V č.11, str. 3, je zpráva o tom, že se skupina Iron Maiden na podzim vydala na světové turné. První koncerty se uskuteční v Jugoslávii, Maďarsku a Polsku. Záhadou je zmínka v č.11 na straně 13, kde je pod titulkem Malé ozvěny z velkého města název kapely uveden bez jakéhokoliv kontextu.

1987, č.3, str. 21, článek, pojednávající o světovém turné Judas Priest, mj. i se skupinou Iron Maiden. V č. 5, str. 29, se objevil rozhovor se skupinou Pasaž: „*R. D: „U nás pop je něco jako pól. Letí metal. Kluci si opatří kožený bundy, kalhoty, náramky pobitý cvočky. Nosí to i holky. Všichni obdivují Iron Maiden, Accept, Metalliku (doslovný přepis) a doma tajně poslouchají Dalibora Jandu.*“ V č. 9, str. 14, se píše o kapele Platform, kteří se po tříleté pauze vrátili na jeviště a hráli skladby Judas Priest a Iron Maiden. V č. 10, str. 11, se nachází článek o kapele Törr: „[...] *zkoušely se převzaté skladby od Deep Purple, Black Sabbath, postupem času i od Motörhead, Saxon, Iron Maiden a dalších představitelů „obrozenec-kého“ tvrdě rockového stylu.*“ Další skupinou, která se inspirovala Iron Maiden, je Regata (č. 11, str. 10): „*Sami označují svou hudbu jako „spíše hardrockovou inklinující i k současnému heavymetalovému cítění. ‘ Za své vzory považují především skupiny Led Zeppelin, Van Halen a Iron Maiden.*“ V č. 12, str. 12, na otázku „*Existují skupiny, které by vás MĚLY rády?*“ reaguje Colin ze skupiny Bad New: „*Judas Priest. Rob Halford mi poslal telegram, ve kterém stálo: Coline, výborně! To bylo po koncertě v Hammersmithu, kde jsme hráli jako předkapela Iron Maiden.*“ V témže čísle na straně 28 se píseň skupiny Citron – Sedm životů, připodobňuje k Iron Maiden: „[...] *‘Sedm životů‘ (název skladby) je zase přehlídkou od Iron Maiden [...].*“

1988, č.7, str. 23, článek o U2, o kterých se píše jako o naději roku. Zároveň je připodobňují k Iron Maiden – naději roku z let 1980.

1989, č.7, str. 196, v článku Metal za bodem v rozhovoru se zpěváky Brichtou (1959), Doležalem (1966), Ladislavem Křížkem (1963) a vedoucím skupiny Törr Vlastou Henychem (1962), Brichta odpovídá na otázku, jak se dostal k metalu: „[...] *A v okamžiku, kdy vznikal Arakain, už hard-rock venku stagnoval. Objevily se kapely jako Judas Priest, Saxon, Iron Maiden apod. Vrhli jsme se do toho a snažili se dělat tuhle muziku nějakým způsobem po svém.*“

5.1.2.2 Kategorie 0,2 (Kratší zprávy, umístění v žebříčkách a anketách)

Celkem: 11

1982, v č.7 na str. 204 se poprvé v časopise nachází Iron Maiden na žebříčku, o kterém informoval redaktor Jaromír Tůma. Konkrétně z Velké Británie v kategorii LP s deskou *Number of The Beast* na 3. místě. V následujícím čísle (č.8, str. 235) se v letním britském žebříčku (blíže nespecifikováno) na vrchních příčkách objevila skupina Iron Maiden se skladbou *Hallowed Be Thy Name* (doslovný přepis z periodika: *Hellowed Be The Name*)

1983, č.6, str. 171, Jaromír Tůma informuje o redaktorských počinech v britském týdeníku *Sound*. *Neotřesený pozice veteránů z šedesátých let. Malé změny [...] Iron Maiden na vzestupu [...]*. V žebříčkách toho periodika v kategorii LP se 2. umístilo *The Number of The Beast*,

a v kategorii SP *Run To The Hills* na 3. místě. Dále v č. 10., na str. 299, se nachází výpis britského letního žebříčku heavymetalistů bez umístění Iron Maiden: „The Trooper“, ale jako první zmíněný.

1988, č.4, str. 7, se nachází článek s titulem *Heavy metal*, podtitulem *hledání kontinuit, metalový pravěk* Josef Vlček vrací k tomu, jak metal vlastně vznikl: „[...] *Mezi vznikem Cream a založením Iron Maiden je dvanáctiletá mezera. Byla to doba, v níž populární hudba a rock udělaly velký skok vpřed. Objevily se syntezátory, diskotéky, jazz-rock, stále silnější zesilovače, laserové efekty. [...] stále se vedlo kapelám, v nichž prim hrála elektrická kytara. Jen stále více se měnilo původní pojmenování hard-rock na efektněji znějící heavy metal.*“ V č. 6, str. 20, se v hitparádě Velké Británie v kategorii LP dostali Iron Maiden s deskou *Seventh Son Of A Seventh Son* na první místo. Následuje pokračování série *Heavy metal* od Josefa Vlčka: „[...] Máme tu úplně nový svět hard rocku – pastvu nejen pro uši a tělo, ale i pro oči. Zrodila se vývojová linie, v níž později najedeme železnou pannu Iron Maiden [...].“ V č. 12, str. 3, Ivan Camfourek velebí budapeštské Hry bez hranic: „[...] *Vídeň východu zase jednou pulsovala češtinou a slovenštinou, a není to už vůbec zřídka, ona si tuto šanci pěstuje hezky svědomitě: které světové město se může pochlubit například vystoupeními tří metalových superjmen v necelých čtrnácti dnech (Iron Maiden, Kiss, Metallica)?*

1989, v č. 3, str. 71, pokračuje série *Heavy metal* (Josef Vlček), která sleduje vývoj od hard rocku k metalu a v lehké zmínce také poukazuje na vliv Motörheadu na Iron Maiden: „[...] *Nástup metalu se tím však zastavit nedal. V témže roce (rok 1975) (a možná i trochu pod vlivem Motörheadu) založil baskytaristu Steve Harris v londýnském East Endu Iron Maiden*

[...].“ V č.5, str. 154, v sérii článku Jak to slyším já se Petr Váša zmínil i o Iron Maiden: „*Jasně, Metallica [...] Výborná věc. Víš, všude jsou dobré a špatné kapely. Postavíme to jako kontrast Metallica kontra Iron Maiden. Když to tak vezmu, ti Ironi mají stejný problém jako české metalové kapely. Rozhodnou se, že budou tvrdí, ale nedojde jim, že být tvrdý je hrozný problém.* [...]“ V č. 8, str. 237, je pojednání o kapele Barracuda. U jejího zrodu stál kytarista Bedřich Vychodil, který svými myšlenkami přispěl do mlýnku o heavy metalu: „[...] *nedovedl si však představit, že by někdy hrál něco jiného než tvrdý rock. A to v době, kdy všichni vyznávali novou vlnu a v nástupu Iron Maiden či Judas Priest viděli pouze přechodnou módu, která nepřetrvá rok či dva.*“

5.1.2.3 Kategorie 0,5 (půlstránkové články)

Celkem: 2

1983, č. 2, str. 51, je půlstránková sonda do dějin Iron Maiden od rektora Jaroslava Tůmy. Popisuje ji skrze cestu Steva Harrise (baskytarista a zakladatel). Větší slávy se kapele dostalo až po příchodu Zpěváka Bruce Dickinsona: „*Teprve album The Number of The Beast z března 1982 prokázalo, jakým přínosem pro skupinu je místy zborcený, místy prorocký hlas Bruce Dickinsona.*“

1986, v č. 12, str. 3, je velmi pozitivně hodnoceno vystupování a profesionalita skupiny Iron Maiden, která vystoupila „*u našich sousedů v MLR.*“ Poté následoval i výpis hraných skladeb, a dokonce je zmíněn i maskot skupiny.

5.1.2.4 Kategorie 1 (Celá strana, zmínky na obalu)

Celkem: 0 (Žádná zmínka o Iron Maiden nevyhovovala požadovaným parametrům)

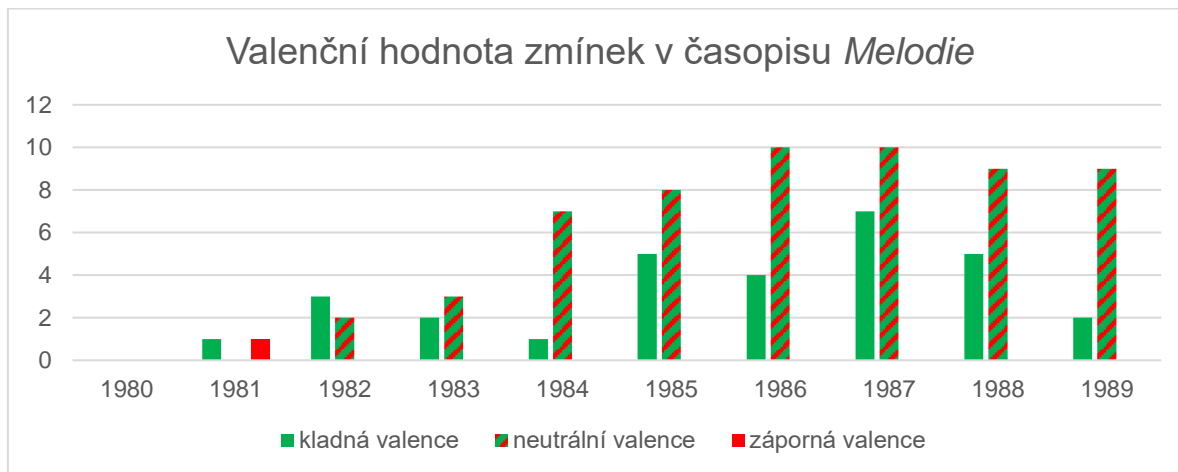
5.1.2.5 Kategorie 2 (Dvojstránkové zmínky, fotografie na obalu)

Celkem: 1

1984, č. 11 str. 336 a 337, jediný dvoustránkový článek o skupině Iron Maiden napsal Jiří Koula: „*u nás moc světových rockových skupin neužijeme, když už někdo přijede – vyšlé hvězdy [...] celá anabáze (cesta do Maďarska + lístek) vyjde asi na 300 korun, je to sice dost, ale na druhou stranu...*“ Pak detailně popisuje koncert (nástup a skladby) Iron Maiden v Maďarsku v Népsastadionu ze 17. srpna 1984, kde se sešlo zhruba 15 tisíc rockových fanoušků, z nichž redaktor odhaduje polovinu z Československa. Článek je doplněn rozhovorem se Stevem Harrisem, jež obstaral Petr Lenek.

5.1.3. Valenční hodnota výskytu

V tomto sledovaném období je nejvíce zpráv s neutrální valencí (58), poté s kladnou (30) a nejméně s negativní (1).

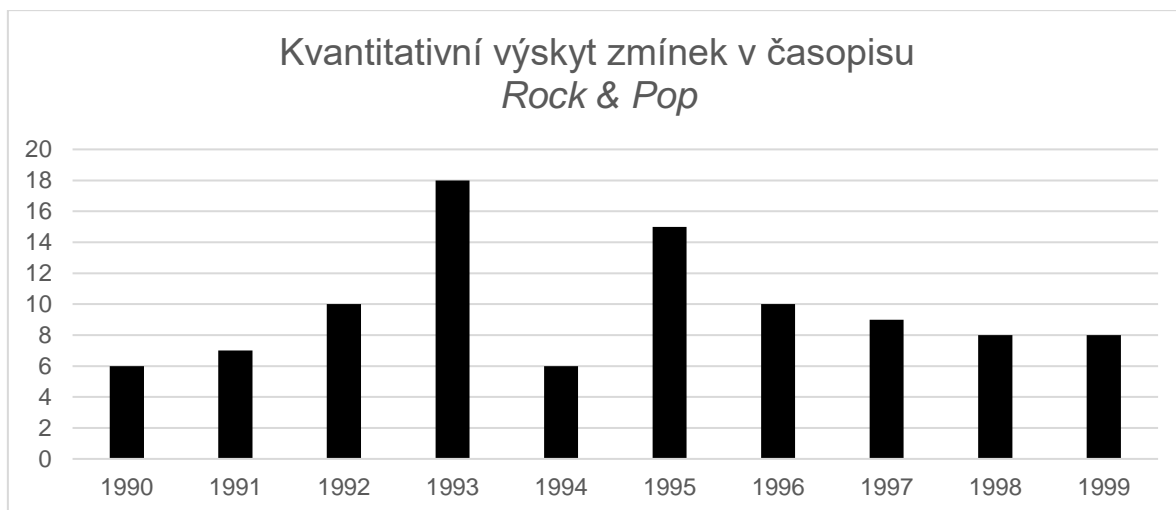
Graf č. 3

5.2 Časopis Rock & Pop

Od roku 1996 časopis změnil svoji periodicitu. Začal vycházet jako měsíčník, do té doby vycházel jako čtrnáctideník. Informovali o tom ve dvojčísle 25 a 26 předešlého roku (1995). „[...] *odhodlali jsme se k radikálním změnám, které by měly posunout náš časopis co se týče elegance i obsahových kvalit přinejmenším na evropskou úroveň.*“ Změna se týkala jak vizuální stránky, tak i formátové na A4. Dále už netiskli plakáty skupin, zpěváku, ani zpěvaček.

5.2.1 Kvantitativní výskyt zmínek

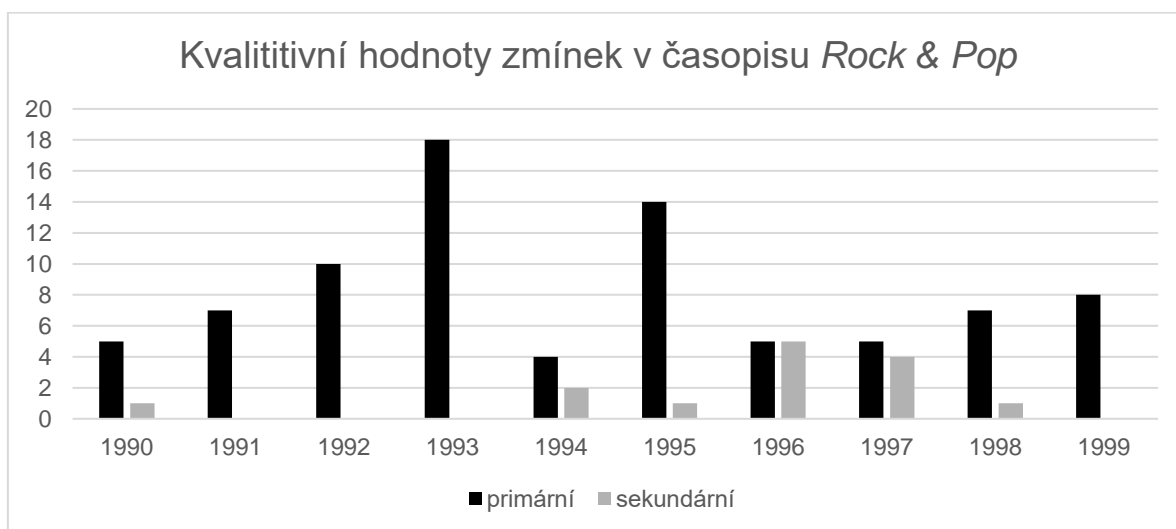
V celém časopise se zmínka o Iron Maiden objevila 92krát. Celkem se tedy v rozmezí let 1990 až 1999 heslo Iron Maiden vyskytovalo na 34,4 stránkách z celkových 8226 (0,418 % celého sledovaného období časopisu). Nejmenší výskyt byl (6) v roce 1990 a největší (18) v roce 1993.

Graf č. 4

5.2.2 Kvalitativní hodnoty zmínek

Zde se kromě primárních zmínek, což byl případ časopisu *Melodie*, objevují i sekundární (celkem 15 ze 101). Je to dáno velkými změnami ve složení skupiny. Jedná se o zpěváky Bruce Dickinsona a Paula Di'Anna, kteří v danou dobu nebyli členy kapely, a proto se nejedná o zmínku primární.⁶⁹

Graf č. 5

5.2.2.1 Kategorie 0,1 (Drobné zmínky, inzeráty)

Celkem: 21

1990, v č.2, str. 20, se nachází článek o skupině Brain, jejíž hudba je připodobňována ke stylu, který hraje Iron Maiden. V č. 9, str. 23, se nachází jediný soukromý inzerát s prodejem

⁶⁹ R&P, 1991, č.21, str. 3, 1994 č.3, str. 5 a č.3 a č.8, str. 10; 1995 č.4, str. 26, 1996, č.4, na obale, str. 25, str. 28 a str. 30-31, č.8, str. 46; 1997 č.5, str. 102, č.7, na obale a str. 76-77, č.10, str. 17; 1998, č.1 str. 17

desek

a kazet se skupinou Iron Maiden.

1991, č. 21, str. 3, je kratší zpráva o tom, že bývalý zpěvák skupiny Iron Maiden Paul Di'Anno zkouší sólovou dráhu. Jeho skupina ponese název Killers (stejně jako druhé studiové album Iron Maiden, poslední nahrané s Paulem Di'Annem)

1992, č. 13, str. 7, redaktor se zde omlouvá čtenářům za to, že Dave Murraye označil v předchozím čísle za čerstvou posilu.

1993, č.4, 6 a 7, str. 6, se v sekci sousedé pod hlavičkou Od neděle do neděle nachází skupina Iron Maiden, která měla koncerty ve Würzburgu, Hanoveru, Brémách, Essenu, Stuttgartu, Saarbrückenu a Augsburgu.

1994, č. 5, str. 7, v sekci dopisy pan Tesař od prvního čísla časopisu Rock & pop sledoval veškeré interprety a kapely. Vytvořil žebříček největšího výskytu zmínek. Iron Maiden se s v tomto žebříčku umístili na 25. místě (1. místo Beatles, 2. Madonna, 3. Guns N' Roses).

1995, č. 15, str. 8, krátká zpráva o tom, že 18. září má vyjít nové album Iron Maiden *The X-Factor*, je zde zdůrazněno to, že bude s novým zpěvákem Blaze Bayleym. V č. 21, str. 5, je varování před novým albem Iron Maiden (opět zdůrazněno, že s novým zpěvákem), kde Eddie (hlavní maskot kapely) vypadá opravdu odpudivě.

1996, č. 4, str. 25, v editoriale je zmínka o tom, že v Hard Rock Café bude Bruce Dickinson. V č. 7, str. 13, se v kategorii Šrouby do očí umístila skladba Iron Maiden „Lord Of The Files“ z alba *X-Factor*. V č. 10 a 11. str. 9, se nachází inzerát EMI, která nabízí *Best of The Best* – výběr toho nejlepšího od Iron Maiden.

1998, č. 1, str. 17, zmínka o vystoupení zpěváka Bruce Dickinsona v ostravské sportovní hale Tatran. V č. 4, str. 5, se v editoriale zmiňuje Iron Maiden, kteří vystoupí v Hard Rock Café. V č. 5, str. 15, se nachází fotografie desky Iron Maiden *Virtual XI* s popiskem: „*Legenda metalu ve virtuálním světě?*“ V č. 9, str. 12, je zpráva o tom, že Iron Maiden zremastrovali všech 12 svých desek.

1999, č. 1, str. 37, se nachází poohlédnutí do roku 1998, v sekci tuzemských médií je i zmínka skupina Iron Maiden, která 13. 9. vystoupila v Malé sportovní hale. V č. 3, str. 129, Josef Vlček připravil slovník – Odkud kam, *slovník nejen rockových stylů a směru*, ve kterém vysvětluje heslo British metal. „*Obecný název pro britské metalové kapely [...] ale také jeden z názvů pro novou generaci heavymetalových kapel (Motörhead, Judas Priest, Iron*

Maiden atd.) Přesnější je název *New Wave Of British Heavy Metal*.“ V č. 6, str. 125, vystoupila 24. 6. v hudebním klubu Letka skupina Iron Maiden revival. V č. 9, str. 129, ve slovníku Odkud kam, Josef Vlček vybral k poslechu alba v stylově-žánrovém typu heavy metal. Mezi výčtem je i deska Iron Maiden *Number of The Beast*.

5.2.2.2 Kategorie 0,2 (Kratší zprávy, umístění v žebříčcích a anketách)

Celkem: 49

1990, č. 2, str. 4, zpráva o tom, že kytarista Adrian Smith opouští skupinu Iron Maiden a vydává se na sólovou dráhu. V č. 16, str. 28, se nachází článek s názvem Čtení z žebříčků. Píše se o Americkém žebříčku LP Billboard: „*tvrdým kapelám se vůbec daří dobře [...] v první padesátce ještě najdeme Iron Maiden (21).*“ Dále na stejné straně ve Velké Británii v žebříčku LP New Musical Express se umístili na 14. místě s deskou *No Prayer for The Dying*. V č. 17, str. 5, informace o tom, že Iron Maiden vydávají nové video, které dokumentuje prvních 10 let existence skupiny, s názvem „The First Ten Years. The videos.“ Je zde i zmínka o tom, že klip „Holy Smoke“ byl zakázán jedním britským televizním dramaturgem kvůli předpokládanému zesměšňování žen. Ovšem na kompilaci klip „Holy Smoke“ nechybí.

1991, č. 3, str. 5, v sekci hitparády ve Velké Británii v kategorii singly se na 1. místě umístila skladba „Bring Your Daughter to The Slaughter“. V č. 6, str. 5, v žebříčku Metalhammer se na 4. místě objevila deska *No Prayer For The Dying*. V č. 8, str. 21, v hodnotící sekci LP hvězdičky dostala deska *No Prayer For The Dying* průměrné hodnocení 3,2 z 5 (nejlepší průměrné hodnocení bylo 3,7). V č. 9, str. 20, je recenze desky *No Prayer For The Dying* od Jaroslava Špuláka. Hovoří zde o změně v sestavě, kdy Adriana Smitha nahradil Janick Gers, ale podle jeho slov to není vůbec znát. „*Bruce Dickinson zpívá jako o život a se stejným nadšením skládá [...] Album má tři zlaté momenty, dva hity a pět uspokojivých okamžiků.*“

1992, č. 7, str. 29, v sekci LP hvězdičky dostala deska *The Killers* hodnocení 3,4 (o 0,2 lepší než předchozí deska *No Prayer For The Dying* v č. 8, str. 21). V č. 10, str. 7, v žebříčku singlů od Music Week se skladba „Be Quick Or Be Dead“ umístila na 2. místě, dále se o tom ve Čtení z žebříčku zmiňuje Ondřej Konrád. V č. 12, str. 7, se v americkém LP Billboard deska Iron Maiden *Fear Of The Dark* umístila na 12. místě. V LP Music Week se to stejné album umístilo na 1. místě. V č. 12, str. 8, se v Hitparádě rádia skladba „Be Quick Or Be Dead“ umístila na 7. místě. V č. 15, str. 8 v Hitparádě rádia se na 9. místě umístila skladba „From Here To Eternity“. V č. 16, str. 6, se nachází zpráva v sekci Pelmel o tom, že Iron

Maiden odstartovali světové turné. K článku je přiložená i fotografie současných členů Iron Maiden.

1993, č. 1, str. 11, se v Eurochartu 1992 v článku 100 komerčně nejúspěšnějších desek v Evropě nachází album *Fear Of The Dark* na 42. místě. V č. 5, str. 3, se nachází zpráva, která informuje o příjezdu Iron Maiden do České republiky. V rámci svého turné se 11. dubna objeví v Ostravě. V č. 6, str. 3, informace o změně ve složení skupiny. Bruce Dickinson opouští Iron Maiden s tím, že současné turné ještě absolvuje. Ve stejném čísle na str. 13 v Hitparádě

380 V za duben se skladba „Be Quick Or Be Dead“ se objevila na 3. místě. V č. 8, str. 7, v žebříčku LP Music Week se 3. umístila skladba „A Real Live One“. V č. 9, str. 13 se v Hitparádě 380 V za květen se 3. umístila „Be Quick Or Be Dead“. V č. 17, str. 11, se skladba „Be Quick Or Be Dead“ propadla na 7. místo. V č. 18, str. 5, se nachází zpráva o posledním koncertu Bruce Dickinsona se skupinou Iron Maiden, které se bude konat 28. srpna pro pozvané publikum a rozhlasové a televizní stanice Evropy. Také se chytá 105minutový záznam. V č. 22, str. 7, se v žebříčku LP Music Week na 12. místě umístila skladba „A Real Dead One“.

1994, č.1, str. 10, oznámení o nástupu nového zpěváka Blaze Bayleyho do kapely Iron Maiden. V č. 3, str. 5, zpráva o novém albu Bruce Dickinsona – *Laughing In The Hiding Bush*, která má vyjít na konci března (1994), zároveň je zde i Bruce Dickinson na fotografii. V č. 8, str. 10, je celá stránka věnovaná žebříčkům, kde Iron Maiden v *Metal Hammeru* obsadili v kategorii Největší zklamání 1. místo jako Iron Maiden bez Bruce Dickinsona. Rovněž na stejné straně se Bruce Dickinson umístil na 8. místě v kategorii Největší blbec a v Rock Hard obsadil 4. místo v kategorii Největší zklamání, zároveň ale v *Metal Hammeru* Iron Maiden obsadili 6. místo v kategorii Nejlepší obal alba. V č. 18, str. 5 a v č. 19. na str. 6, se nachází inzerát, který je zaměřený na kytaristy, baskytaristy a bubeníky, v němž nabízí transkripci LP desek. Mezi nimi je i skupina Iron Maiden.

1995, č. 4, str. 26, se nachází výsledky čtenářské ankety za rok 1994, v kategorii víc než jeden hlas (první místo 20 hlasů) je bývalý zpěvák Bruce Dickinson s albem *Balls To Picasso*.

V č. 5, str. 5, je zmínka o tom, že Bruce Dickinson vydává dvojalbum *Alive In Studio A* a další album se očekává v září, zároveň od konce března je Dickinson na světovém turné. V č. 15, str. 2, najdeme inzerát Pragokonzertu, který prodává vstupenky na koncert Iron

Maiden. Ten se uskuteční 22. října 1995 v Praze, v Průmyslovém paláci na výstavišti. Cena vstupenky je 390 Kč. Dále na str. 3 zmínka o tom, že budou Iron Maiden v Praze: „[...] dorazí konečně do Prahy nejzásadnější kapela nové vlny britského heavy metalu Iron Maiden.“ Dále se zmiňují o tom, že Bruce Dickinson opustil kapelu a jeho místa se ujal Blaze Bayley (doslovně napsáno Bailey). V č. 16, str. 3, otázka: „Jdete na Iron Maiden?“ Dále zmínka o tom, že se jedná o turné k novému albu „Železné panny.“ V č. 19, str. 3, znovu připomenutí, že 22. 10. se v Praze uskuteční koncert skupiny Iron Maiden. Její předkapela bude česká skupina Vitacit, v čele s Milošem Dodo Doležalem (1966*). V č. 21, str. 6, se v Melody Makeru ve Velké Británii v kategorii singly Iron Maiden se skladbou „Man On the Edge“ umístili na 10. místě. V č. 22, str. 6, se taktéž v Melody Makeru, ale v kategorii LP „X-Factor“, umístili na 18. místě.

1996, č. 2, str. 21, se v divácké anketě o nejlepší zahraniční kapelu Iron Maiden umístili v kategorii 6.-2 hlasy, přičemž první byla skupina Faith No More s 24 hlasy.

1997, č. 1, str. 33, redaktor časopisu Rock & Pop, Marek Kukla, sestavil žebříček toho, co nejvíce poslouchá. V jeho soupisu se deska *The Best Of The Beast* od Iron Maiden umístila na 12. místě. V č. 5, str. 102, Bohuš Němec recenzuje album *Made in Iron* od Paula Di'Anna (bývalého zpěváka Iron Maiden, na což dokonce i v recenzi upozorňuje) & Dennis Stratton. Hodnotil dvěma hvězdičkami, tedy ne moc kladně. V č. 9, str. 126, skladba „Man Of Sorrows“ od Bruce Dickinsona se v hitparádě rádia Vysočina umístila na 9. místě. V č. 10, str. 17, článek s názvem *Koncerty, o kterých musíte vědět*; v pražské Malé sportovní hale vystoupí 1. 11. David Coverdale & Whitesnake s předskokanem Bruce Dickinsonem. Sám Bruce Dickinson pak vystoupí 2. 11. v brněnském Rondu. V č. 11, str. 17, zmínka o tom, že Iron Maiden zakládají svůj vlastní label pod názvem Beast Records.

1998, č. 4, str. 40, článek s názvem *Iron Maiden v hospodě Na Mýtince*: „[...] *I když by mohli kalit v domácí hospodě svého šéfa Steava Harrise, patří už pomalu ke zdejšímu inventáři.*“ V č. 9, str. 22, inzerce, ve které se 13. 9. uskuteční koncert Iron Maiden v Malé sportovní hale v Praze.

1999, č.3, str. 9, je zpráva o navrácení členů Bruce Dickinsona a Adriana Smitha zpět do skupiny Iron Maiden: „*Iron Maiden the six-pack is back, [...] je zaděláno na reunion roku, [...] bylo oficiálně oznámeno, že se vrací nejen Dickinson, ale i kytarista Adrain Smith.*“ V č. 9, str. 124, se nachází článek s názvem *Co v poslední době nejvíc poslouchal Marek Kukla*. Ten se zmiňuje o Iron Maiden: „[...] *Prý jim to v staronovém složení šlape. Bude na*

tom nové album podobně?“ V č. 11, str. 17, je v sekci Empéčka popsán Audio archive na stránkách Bruce Dickinson, kde se nachází vzácné písničky singlů, koncertní verze a vyloženě raritní nahrávky.

5.2.2.3 Kategorie 0,5 (půlstránkové články)

Celkem: 9

1992, č. 20, str. 7, fanoušek Iron Maiden z Hradce Králové poslal do časopisu Rock & Pop soupis všech alb a singlové produkce. Podle slov redakce: „*Pavel [...] z Hradce Králového je jeden z mnoha, kdo si znovu a znovu píší diskografii britských IRON MAIDEN.*“

1993, č. 8, str. 8, v článku s názvem Stretnutie s Iron Maiden se hlavní zájmem rozhovoru upřel na zpěváka Iron Maiden, na to, zda opravdu opustí skupinu, a kdo by mohl nahradit frontmana: „*Ano, dokončím toto turné a dále se budu věnovat jiné hudbě. [...] Ten nový zpěvák může být i žena? Je to možné. Možná, že to bude Nicko, [...] každopádně po skončení turné s námi bude pokračovat nový zpěvák.*“ V č. 21, str. 29, se nachází recenze živého koncertu A Real Dead One od EMI, kde Petr Korál velmi kladně hodnotí celé vystoupení: „*[...] Za prvé předváděnými stoprocentními výkony všech pěti hudebníků [...] Šedesátiminutový disk přináší tucet nádherných ‚vykopávek‘.*“

1995, č. 17, str. 9, zamyšlení nad tím, jak zapadne nový zpěvák do skupiny Iron Maiden: „*jak bude mést nové koště?*“ Rock & Pop dostalo od EMI promokazety a autor článku *ppk* dosti skepticky mluví o novém zpěvákovi a jeho zpěvu, který je položen níž než u Dickinsona a Di'Anna.

1996, č. 2, str. 85, recenze Miloše Latislava na album *X-factor*, které dostalo 3 hvězdičky z 5. Kritický byl především k „*nepovedenému a mdlému zvuku. I tak pokračují v tradici inteligentního maidnovského stylu a neopakuje se. [...] Ranou do palice je ovšem zpěv nováčka Blaze Bayleye, zejména napoprvé. [...] po několikátém poslechu si člověk přece jen částečně zvykne [...] Navíc se ještě chvílemi snaží svého předchůdce naprosto zbytečně napodobovat, což mu jen ubírá na přesvědčivosti.*“ V č. 4, str. 28, je na fotografii Bruce Dickinson s titulkem Hard Rock Café. V č. 8, str. 46, se na fotografii se členy skupiny Arakain objevil i Bruce Dickinson.

1997, č. 1, str. 104, Petr Korál velmi kladně hodnotí výběr skladeb od Iron Maiden, a to 4 hvězdičkami. Poté ale negativně reaguje na nového zpěváka Blaze Bayleyho: „*Ten, kdo*

byl zvyklý na bravurního Paula Di'Anna a ještě excelentnějšího Bruce Dickinsona, Blazeův prapodivný projev prostě nemůže strávit.“ Následně pronáší dosti silné tvrzení: „Až jednou budete chtít svým potomkům přiblížit, co to byl heavy metal, pusťte jim právě tenhle komplet. Vždyť Iron Maiden, to je vedle Manowar a Saxon ten zřejmě nejryzejší a nejklassičtější (a také nejkvalitnější) vzorek.“ V č. 12, str. 98, v sekci LIVE se v Brně 2. 11. 1997 v hale Rondo objevila recenze koncertu Bruce Dickinsona: „To, s čím divák naopak na sto procent počítat nemohl, bylo nasazení. A to stoprocentní bylo. Menší muž s jedním z největších hlasů [...] nabídl publiku všechno, co jeho plíce nabízejí. [...] Skladby od Iron Maiden zazněly celkem čtyři (včetně Run To The Hills, na kterou neměl nikdo ze zúčastněných autorské právo, podle vlastních slov však na to slušně řečeno kašlali).“

1999, č.11, str. 97, článek v sekci LIVE o živém vystoupení Iron Maiden v Stuttgartu 21. 9. 1999, kde Marek Kukla velice kladně hodnotí zvuk i výkon kapely. „Každému v hale musí být jasné, že to ‚Mejdni‘ se svým návratem myslí stoprocentně vážně a obětují tomu vše. Zvuk se zlepšil. Jeho (Bruce Dickinsona) provedení tří skladeb, které během jeho pětileté ‚dovolené‘ se skupinou natočil nešťastný Blaze Bayley, je impozantní.“

5.2.2.4 Kategorie 1 (Celá strana, zmínky na obalu)

Celkem: 8

1991, č. str. 12, se nachází článek o Iron Maiden od Jaroslava Špuláka, který svým historickým exkurzem do 70. a 80. let popisuje vývoj kapely a skrze Steva Harrise ukazuje na její zrod: „Když ve svých devatenácti letech londýnský student Steve Harris zjistil, že z něho nebude druhý Pelé (brazilský fotbalista), založil v tamní čtvrti Leytonstone kapelu, kterou nazval IRON MAIDEN. [...] První stálá sestava přišla v roce 1978.“

1993, v č. 4 a č. 6 se objevují zmínky skupiny Iron Maiden přímo na obale časopisu

1995, v č. 17 a 19. jsou zmínky skupiny na obale časopisu. V č. 9, str. 11, je celá strana věnovaná Iron Maiden, kde Bohouš Němec a Miloš Latislav popisují zrod skupiny a popis všech alb, které do té doby vydali (od *The Killers* (1981) po *Fear Of The Dark* (1992)). V č. 22, str. 31, recenze koncertu Iron Maiden v Praze od Misloše Latislava: „V jednom z nevhodnějších prostorů se poprvé představila v Praze stěžejní formace NWOBHM (Nová vlna britského heavy metalu). Přestože se toho nedožila ve své nejkvalitnější sestavě s Bruce Dickinsonem

a čerstvé album *The X-Factor* s jeho nástupcem Blaze Balyeyem vyvolává značně rozporuplné reakce právě kvůli pěveckému postu. [...] Podstatou část vystoupení jsem prožil

soustavným hledáním místa s alespoň trochu přijatelným zvukem. [...] Bayley zvládá party Di'Anna, Dickinsonovi už tolik ne, [...] nepůsobí tak přesvědčivě, jako na studiových nahrávkách.“

1996, č.4, na obale se nachází zmínka o bývalém zpěvákovi Bruce Dickinsonovi.

1997, č.7, je také Bruce Dickinson zmíněn na obalu.

1998, č. 4, se na obale nachází zmínka o Iron Maiden.

5.2.2.5 Kategorie 2 (Dvojstránkové zmínky, fotografie na obalu)

Celkem: 5

1991, č. 5, se na obale nachází fotografie se Stevem Harrisem. Současně je zde zmíněna i skupina Iron Maiden

1993, v č.8, se na titulní straně objevuje fotografie Steva Harrise s názvem Iron Maiden, exkluzivní interview. V č. 8, str. 14-15, se nachází dvojstránkový rozhovor se Stevem Harrisem, kde se baví o možnostech, kdo bude nový zpěvák a jestli se vrátí Paul Di'Anno. Je zde také několik informací o historii Iron Maiden, například jak vznikl maskot Eddie: *„Eddie byl jenom maska [...] na obličejích jednoho z našich bedňáků. Udělali jsme model a nazvali ho Eddie. [...] výtvarník Derek Riggs využil tenhle nápad a Eddieho namaloval.“* Rozhovor se stočil i na téma nového kytaristy Jannicka Gerse: *„[...] věděli jsme, že je dobrou kytarista a prima kluk. Otázkou je, zda se do Maiden hodí.“*

1996, č.4, str. 30-31, rozhovor o Bruce Dickinsonovi, bývalém zpěvákovi Iron Maiden. *„Těch sedmatřicet byste mu neuhádli. Tu výšku taky ne. A málem ani historii neodmyslitelně spjatou s Iron Maiden, [...] Bruce Dickinson v naší matičce končil světové turné.“*

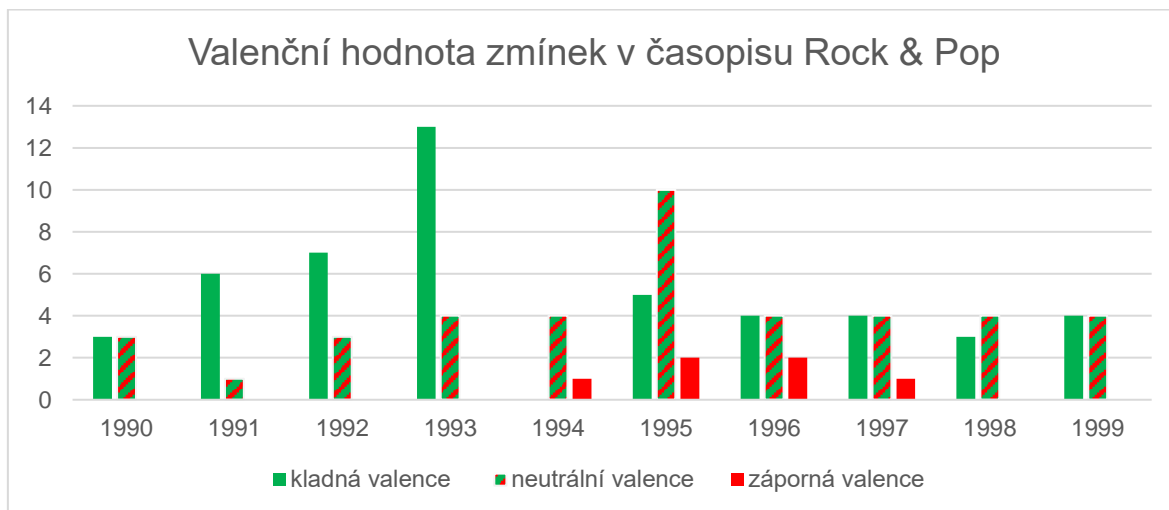
1997, v č.7, str. 76-77, rozhovor s Bruce Dickinsonem, který zprostředkoval Marek Kukla. *„Zdá se, že Brity poslední dobou nějak přitahují změny, a to jak politické, tak na hudební scéně. Neobyčejně ‚malý velký zpěvák‘ se například po ‚latino-metalovém‘ albu Balls To Picasso a snaze sblížit metal s alternativou rozhodl svým nejnovějším albem hodit rukavici svým někdejšími chlebovárcům.“* V samotném rozhovoru už řešili jeho nové album a proč si zvolil metalový styl: *„Prostě nám přišlo dobré to tak udělat. A muselo to být správné rozhodnutí, protože výsledkem je úžasná deska.“*

1998, v č.4, str. 48-49, rozhovor s kapelou Iron Maiden. Zazněla témata jako nová deska, kdy se tazatel zmiňoval o nahrávání desky, že doma to musí být pohodlné a jestli je možné,

že se kapela vrátí zpět do původní sestavy, načež někdo (není zde jasné, kdo odpovídal) z kapely odvětil: „Nemyslím si, že by k tomu mohlo dojít. Leda někdy daleko v budoucnosti. Protože Maiden se opravdu neohlíží zpátky.“

5.2.3. Valenční hodnota výskytu

Největší valenční výskyt je zde kladný (49), poté neutrální (37) a nejméně se vyskytoval záporný (6).

Graf č. 6

6. Komparace časopisů

6.1. Kvantitativní komparace

V časopise Melodie se nachází celkem 89 zmínek, naproti tomu v Rock & Popu 93. I přesto, že v období 1980-1989 skupina Iron Maiden vydala 7 alb a v letech 1990-1999 vydala pouze 4 alba.

6.2. Kvalitativní komparace

Zatímco kvantitativní výskyt je víceméně srovnatelný, u kvalitativního jsou rozdíly mnohem větší. V časopise Melodie dominují inzeráty a drobné zmínky z kategorie 0,1 (celkem 75), naproti tomu v Rock & Popu drobné zprávy a umístění v žebříčku v kategorii 0,2 (celkem 49). Druhý nejpočetnější výskyt v Melodii byl v podobě drobných zpráv a umístění v žebříčku v kategorii 0,2, v Rock & Popu to byly drobné zmínky a inzeráty z kategorie 0,1. V Rock & Popu se vyskytlo o 7 více (celkem 9) půlstránkových zmínek, celostránkových o 8 (celkem 8) a o 4 více (celkem 5) dvojstránkových než v časopisu Melodie. Nutno

podotknout, že v Rock & Popu se od roku 1994 do roku 1998 nacházelo 11 sekundárních zmínek. Ty jsou o bývalém zpěvákovi Bruci Dickinsonovi.

6.3. Valenční komparace

V časopisu Melodie byl dominantní neutrální postoj (celkem 58), hned následovaný pozitivním (celkem 31), zatímco u Rock & Popu se nejvíce vyskytoval pozitivní (celkem 49) a neutrálních zpráv se v Rock & Popu nachází 37. Dále se v Rock & Popu vyskytlo o pět záporných článků více (celkem 6) než v časopisu Melodie (celkem 1), způsobené zejména změnou zpěváka v letech 1994-1998 a jednou jejich odpudivým maskotem Eddiem.

7. Závěrečné zhodnocení

V prvním sledovaném období (1980-1989) se hlavně psalo o zrodu, historii skupiny, byla zde i recenze koncertu. Zároveň v prvním sledovaném období nebyla žádná změna v kapele, v druhém se dvakrát měnil zpěvák – odchod původního zpěváka, nahrazení novým a poté návrat původního. Skupině to spíše uškodilo. Ač byl Blaze Beyley dobrý zpěvák, soudě podle toho, že si ho kapela vybrala, tak podle hudebních kritiků časopisu Rock & Pop na zpěváky Paula Di'Anna a Bruce Dickinsona v tomto žánru neměl, a byl to spíše krok zpět. Což se projevilo i na valenci článků, která během působení Blaze Beyleyho byla spíše negativní, avšak sekundární zmínky o Bruci Dickinsonovi byly spíše pozitivní (7 pozitivních a 4 neutrální).

8. Závěrem

Skupina Iron Maiden, jakožto reprezentant heavy metalu, je skvělým příkladem, na kterém se ukázala vývojová charakteristika hudebně-publikační činnosti v Československu a později i České republice. Ačkoliv jsou oba časopisy, *Melodie* i *Rock & Pop*, zaměřeny na nonartificiální domácí a zahraniční počiny, jisté rozdílnosti v letech 1980-1989 a 1990-1999 zde najít můžeme. V časopise *Melodie* je kapele věnováno 0,295 % veškerého prostoru, v porevolučním časopise *Rock & Pop* je to 0,418 %, což je 1,4krát více. Zatímco v *Melodii* dominovaly drobné zmínky v podobě inzerátů – zřejmě pro nedostatek desek na oficiálním trhu, v *Rock & Popu* to byly kratší zprávy týkající se oznámení budoucích koncertů, změn ve složení skupiny a poté návratu původní sestavy. Je také důležité zmínit, že v *Melodii* byla převaha neutrálních článků, většinou drobné zmínky a inzeráty a pouze jedna zpráva s negativní valencí ze začátku sledovaného období (1981). Což je nespíš dáno tím, že se redaktoři nechtěli konfrontovat s tehdejšími režimem a spíše psali neutrální články informativního

charakteru. Na druhou stranu jsou tu i recenze koncertů a od roku 1982 nejsou patrně výraznější rozdíly mezi oběma časopisy, v tomto ohledu jako by tu socialismus ani nebyl. Oproti tomu v *Rock & Popu* se negativních zmínek objevilo více (zejména v letech 1994-1998). To bylo dáno změnou v kapele, kdy se Bruce Dickinson vydal na sólovou dráhu a jeho ve skupině nahradil Blaze Bayley. Hudební kritici zvyklí, podle jejich slov, na fenomenální zpěv Bruce Dickinsona, nemohli do uší dostat ten Bayleyho, který byl i zároveň níže položený než u předchozích zpěváků. Dále se na žádném čísle v časopise *Melodie* neobjevila fotografie skupiny, jednotlivých členů či loga na obalu, avšak v časopise *Rock & Pop* se objevila celkem 6krát v podobě zmínky či fotografie současného nebo bývalého člena. Za zmínku stojí, že jediným redaktorem, který pracoval jako redaktor jak v *Melodii*, tak v *Rock & Popu* a zmínil se v obou periodikách o skupině Iron Maiden, byl Josef Vlček. Ten vypracoval články ve stylu slovníků, kde tuto skupinu jmenuje.

Z porovnaných údajů tedy zřetelně vyplývá, že ve sledovaných obdobích nebyl až tak citelný významný politický a ideologický zásah do tamních hudebně-publicistických počínů. Jedná se o řadu souvislostí, které měly vliv na to, o čem se psalo. Zejména prvotní (do roku 1982-1984) nechuť vůči novému stylově-žánrovému typu a neochota redaktorů konfrontovat se s režimem vedla k jiným kvalitativním zmínkám než v porevoluční době. Údaje napovídají tomu, že toto se promítlo do valence zmínek, které byly v časopisu *Melodie* neutrální – hlavně inzeráty a zprávy informativního charakteru. I když se v časopisu *Rock & Pop* skupině Iron Maiden věnoval větší prostor (1,4krát více oproti časopisu *Melodie*), valence je naopak častěji negativní. To je nejspíše dáno většími změnami ve složení skupiny. Naproti tomu v *Melodii* byl dominantní výskyt v podobě inzerátů, který reflektuje nedostatek hudby této skupiny na hudebních nosičích. Zásah tehdejšího režimu se jeví až jako druhořadý, neboť jeho vliv je od roku 1982 minimální. V periodiku se skupina nacházela v inzerátech, žebřících, recenzích, a dokonce i v rozsáhlejších článcích o její historii. Zdá se tedy, že tehdejší režim nepřímo ovlivňoval hudebně-publikační činnosti zásahem do jiných sfér, což se následně promítlo v periodiku. Co se týče přímého zásahu, tak zde není žádná známka cenzury, neboť o skupinách, které svou ideologií šly proti režimu, se v časopise *Melodii* píše.

Seznam použité literatury

Bigbít — Česká televize. Česká televize [online]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/specialy/bigbit/>

Blüml, Jan, Progresivní rock, *Světová a československá scéna ve vybraných reflexích*, 2017, Togga, ISBN 978-80-7476-124-9

Daniel, Ondřej, Kultura svépomocí: *Ekonomické a politické rozměry v českém subkulturním prostředí pozdního státního socialismu a postsocialismu*, 2017, Univerzita Karlova. Filozofická fakulta, ISBN: 978-80-7308-706-7

Lindaur, Vojtěch, Konrád, Ondřej, *Bigbít*, 2010, Plus, ISBN: 978-80-259-0023-9

Melodie, *časopis, který hraje*, 1963-2000, ISSN: 0025-8997

Poledňák, Ivan, Camfourek, Ivan, *Sondy do popu a rocku*, 1992, H+H (H&H), ISBN: 80-85467-14-3

Rock & Pop, 1990, ISSN: 0862-7533

Wall, Mick, Iron Maiden: *Run to the Hills* — Autorizovaná biografie, 2016, Praha: BB Art, 978-80-7341-723-9

Walser, Robert, *Running with the Devil: Power, Gender, and Madness in Heavy Metal Music*, USA, 1993, Wesleyan University Press, 978-05-8537-291-4